ЗВЯЗДА

17 мая 1996 г. пятніца, № 121 (22924)

● выдаецца са жніўня 1917 г. ● БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА ● цана 1000 рублёў

РОЗГАЛАС

У ГРАМАДЗЯН РАСІІ І БЕЛАРУСІ ЦЯПЕР РОЎНЫЯ ПРАВЫ Ў ГАЛІНЕ МЕДЫЦЫНСКАГА АБСЛУГОЎВАННЯ, ПРАЦАЎЛАДКАВАННЯ І АПЛАТЫ ПРАЦЫ

На другім пасяджэнні выканкома Супольніцтва Беларусі і Расіі, якое правёў 15 мая прэм'ер-міністр Расійскай Федэрацыі Віктар Чарнамырдзін, адобраны праект рашэння Вышэйшага савета Супольніцтва аб прадастаўленні грамадзянам абедзвюх дзяржаў роўных правоў у галіне медыцынскага абслугоўвання.

Акрамя таго, адобрана пагадненне, якое забяспечвае роўныя правы грамадзянам дзвюх дзяржаў на працаўладкаванне, аплату працы і прадастаўленне іншых сацыяльна-працоўных гарантый, захаванне правоў грамадзян пры першачарговых мерах па рэалізацыі Дагавора аб утварэнні Супольніцтва і шэраг арганізацыйных пытанняў. Каментуючы прынятыя рашэнні, Віктар Чарнамырдзін адзначыў, што пагадненне аб роўных правах у сферы працы і занятасці мае велізарнае значэнне для насельніцтва абедзвюх краін. Ён падкрэсліў, што і ў далейшай рабоце Выканаўчы камітэт Супольніцтва «будзе вытрымліваць сацыяльную накіраванасць асноўных рашэнняў, каб ліквідоўваць палітычныя бар'еры паміж нашымі народамі, якія перашкаджаюць жыць людзям».

Як стала вядома карэспандэнту БЕЛТА, на пасяджэнні таксама прынята рашэнне аб першачарговых захадах Расіі і Беларусі па фінансаванні агульных праграм і ўтрыманні кіруючых органаў. Як мяркуецца, першапачатковыя ўзносы складуць па 1,5 мільярда рублёў ад кожнай дзяржавы.

БЕЛТА.

І ГРЫБУ ПАТРЭБНА КВОТА

Віцебскі аблвыканкам прыняў распараджэнне «Аб квотаванні вывазу раслінных рэсурсаў». Ім вызначаны аб'ёмы нарыхтовак дзікарослых пладоў, ягад, грыбоў, лекавай і тэхнічнай сыравіны для выкарыстання ў сябе і на экспарт.

Напрыклад, аблспажыўсаюзу, абласному лесагаспадарчаму аб'яднанню дазваляецца ў 1996 годзе нарыхтаваць 4445 тон грыбоў, з іх экспартаваць — 1560 тон. Іншыя арганізацыі вымушаны будуць звяртацца ў аблвыканкам, каб атрымаць квоту.

Як мяркуюць у арганізацыях, якія займаюцца нарыхтоўкай і вывазам дарункаў віцебскіх лясоў, адносіцца да гэтага распараджэння трэба спакойна. Вызначаныя ліміты прыкладна адпавядаюць рэальнай сітуацыі. Гэтым жа распараджэннем устаноўлены і часовыя таксы на прамысловую нарыхтоўку грыбоў і ягад. Так, за грыбы і ягады трэба будзе плаціць 10 працэнтаў ад закупачных цэн.

Распараджэнне не закранае асобных грамадзян, якім могуць ісці ў лес з лёгкай душой: плаціць яшчэ не трэба.

Алесь КАСЦЕНЬ.

МІЛАСЭРНАСЦЬ НЕ ВЕДАЕ ГРАНІЦ

62 млн. долараў склала у мінулым годзе ўся замежная дапамога, аказаная насельніцтву нашай рэспублікі, якое пацярпела ад катастрофы на Чарнобыльскай АЭС.

[illegible]

Аляксандр МАКАРАЎ.

КОЛЬКІ НА БЕЛАРУСІ ПРАЦОЎНЫХ-НЕЛЕГАЛАЎ?

Як стала вядома нашаму карэспандэнту, у другім паўгоддзі Дзяржаўная міграцыйная служба ўпершыню плануе правесці аналіз сітуацыі з выкарыстаннем на Беларусі нелегальнай замежнай працоўнай сілы.

Паводле заканадаўства, перш чым тое ці іншае прадпрыемства альбо арганізацыя пачне карыстацца паслугамі грамадзян іншых краін, яно павінна атрымаць адпаведную ліцэнзію Упраўлення знешняй працоўнай міграцыі. На пачатак года было выдадзена каля двухсот такіх ліцэнзій, на падставе якіх прыкладна 225 замежных грамадзян (нагадаем, цяпер да іх не адносяцца расіяне) атрымалі магчымасць легальна працаваць у нашай краіне.

Аднак можна не сумнявацца, што на самай справе іншаземцаў, якіх выкарыстоўваюць беларускія работадаўцы, нашмат больш. Колькі іх у сапраўднасці, мае намер высветліць Дзяржаўная міграцыйная служба. Магчыма, пасля гэтага будуць зроблены пэўныя захады па абароне айчыннага рынку працы. Цікава, што, напрыклад, у Германіі работадаўца, які выкрыты ў выкарыстанні працы нелегала, мусіць быць аштрафаваны на 100 тысяч марак. Нічога падобнага беларускае заканадаўства пакуль не прадугледжвае.

Сяргей ГРЫБ.

МЗС НЕ БАЧЫЦЬ ПАЛІТЫЧНЫХ МОМАНТАЎ У ГІСТОРЫІ З ПРАДСТАЎНІКАМІ «САЛІДАРНАСЦІ»

Нялёгка ва ўчарашні, зусім не халодны дзень прыйшлося намесніку міністра замежных спраў Міхаілу Хвастову на традыцыйным брыфінгу для беларускіх і замежных журналістаў. Ён быў літаральна атакаваны імі: усе дамагаліся свежай інфармацыі, новых падрабязнасцей, дэталей, удакладненняў адпаведнай заявы МЗС з нагоды падзей вакол палякаў з «Салідарнасці».

Як вопытны дыпламат, М. Хвастоў прадбачыў падобны паварот сустрэчы з прэсай. Таму ён, як мне здаецца, загадзя зрабіў спробу неяк разрадзіць атмасферу паведамленнем не менш, а, на мой погляд, нават больш цікавай інфармацыі. Напрыклад, аб аўтатранспартным здарэнні па віне амерыканскага дыпламата з Кіева, у выніку чаго загінулі трое грамадзян Беларусі.

Але ўчора прэсу «заклініла» на сумных прыгодах чатырох палякаў у Мінску, якія ўжо вернуты на сваю, як кажуць, этнічную радзіму насуперак іх патрабаванням даставіць іх у Вільнюс. «Звязда» ў папярэднім нумары паведамляла аб гэтым інцыдэнце. Але, улічваючы той рэзананс, які выклікала затрыманне і дэпартацыя прафсаюзных актывістаў, думаецца, ёсць сэнс пазнаёміць чытачоў з выказваннямі М. Хвастова.

Па яго словах, МЗС імкнулася ўрэгуляваць з пасольствам Польшчы гэтае пытанне ціха, мірна і палюбоўна. Але, на жаль, не атрымалася.

— Я хацеў бы думаць, што пасольства Польшчы дастаткова аб'ектыўна інфармавала сваё знешнепалітычнае ведамства аб тым, што тут адбылося, бо яно валодала ўсёй інфармацыяй. Але пасольства не здолела выкарыстаць у поўнай меры прадастаўленыя магчымасці. А канкрэтна — сустрэцца з групай «Салідарнасці» і добраахвотна скараціць тэрмін іх знаходжання ў Мінску. Бо адміністрацыя завода аўтаматычных ліній не пагадзілася прыняць іх на сваёй тэрыторыі. Тады быў арганізаваны несанкцыяніраваны мітынг непадалёку ад прадпрыемства, — гаварыў М. Хвастоў.

У Польшчы, відаць, інакш ацанілі падзеі ў Мінску. Бо нашаму Часоваму Паверанаму ў Варшаве была ўручана даволі рэзкая нота. Такім чынам узнікла лёгкая напружанасць паміж сталіцамі абедзвюх дзяржаў. Хаця дагэтуль адносіны паміж імі была добрымі, паступова развіваліся ў канструктыўным рэчышчы. Беларусі сёння вельмі нявыгадна мець нейкія непаразуменні з Польшчай напярэдадні магчымага ўступлення нашай дзяржавы ў Савет Еўропы.

І, думаецца, «недапрацоўка» польскага пасольства з інфармаваннем свайго кіраўніцтва і неадэкватная рэакцыя, на погляд М. Хвастова, з Варшавы не ўнясе істотных змен у наша палітычнае супрацоўніцтва з палякамі. У іх ёсць свае, і немалыя, інтарэсы ў Беларусі. Не выпадкова намеснік міністра некалькі разоў падкрэсліваў: ён не бачыць у тым, што здарылася, наўмыснай палітычнай сітуацыі, якая магла б абвастрыць адносіны з Польшчай.

Леанід ЛАХМАНЕНКА.

БЕЛАРУСЬ — РАСІЯ: ДУХОЎНЫЯ СУВЯЗІ НЕПАРУШНЫЯ

Афіцыйная дэлегацыя Беларусі на чале з Прэзідэнтам краіны Аляксандрам Лукашэнкам раніцай 16 мая прыбыла з рабочым візітам у Маскву для ўдзелу ў пасяджэнні Савета кіраўнікоў дзяржаў СНД.

Сваё знаходжанне ў расійскай сталіцы Аляксандр Лукашэнка пачаў з сустрэчы з кіраўнікамі вядучых тэлерадыёкампаній Расіі і Міждзяржаўнай тэлерадыёкампаніі «Мір». У ходзе размовы ішла гутарка аб магчымасці захавання адзінай інфармацыйнай прасторы Расіі і Беларусі. Абмяркоўваліся пытанні развіцця карэспандэнцкай сеткі як у Расіі, так і ў нашай краіне, а таксама пытанні аб інфармацыйнай падтрымцы Супольніцтва дзвюх нашых дзяржаў. Аляксандр Лукашэнка цікавіўся структурай тэлерадыёвяшчання ў Расіі і запрасіў кіраўнікоў тэлерадыёкампаній з дзелавым візітам у Беларусь. Яго субяседнікі цікавіліся пытаннямі ўнутрыпалітычнай абстаноўкі ў Беларусі, у прыватнасці, узаемаадносінамі кіраўніка дзяржавы з прэсай. Прэзідэнт заявіў, што заўсёды гатовы да канструктыўнага дыялогу і плённай работы з журналістамі.

У першы дзень свайго знаходжання ў Маскве Прэзідэнт Беларусі меў паўгадзінную гутарку з прэм'ер-міністрам Расійскай Федэрацыі Віктарам Чарнамырдзіным.

16 мая адбыліся таксама сустрэчы Аляксандра Лукашэнкі з кінаакцёрам і рэжысёрам Яўгенам Мацвеевым, мастацкім кіраўніком МХАТа імя Горкага Таццянай Даронінай. Аляксандр Лукашэнка запрасіў вядомы тэатральны калектыў на гастролі ў Мінск, з чым Таццяна Дароніна з задавальненнем згадзілася. Час гастроляў будзе ўзгоднены дадаткова. У сустрэчы прынялі ўдзел пасол Беларусі ў Расійскай Федэрацыі Віктар Даніленка і намеснік кіраўніка Адміністрацыі Прэзідэнта Беларусі Уладзімір Замяталін.

Валянціна МЕНШЫКАВА, БЕЛТА.

БЕЛАРУСЬ РАЗЛІЧВАЕ НА РАСШЫРЭННЕ ПРАДСТАЎНІЦТВА Ў САВЕЦЕ ЕЎРОПЫ

Як паведаміла Беларускаму тэлеграфнаму агенцтву прэс-служба Вярхоўнага Савета, прэзідэнту Міжпарламенцкай асамблеі Савета Еўропы пані Лені Фішэр паступіла пісьмо Старшыні Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь Сямёна Шарэцкага.

У пісьме пацвярджаецца цвёрды намер Рэспублікі Беларусь уступіць у гэту старэйшую парламенцкую арганізацыю кантынента і, выкарыстоўваючы статус спецыяльна запрошанага члена, які яна мае, прадоўжыць актыўную работу па наладжванню цесных кантактаў з усімі органамі і структурамі МПА.

С.Шарэцкі звярнуў увагу Л.Фішэр, што ў сённяшняй сітуацыі, калі беларускі парламент працуе на шматпартыйнай аснове, узнікае неабходнасць удзелу ў сесіях Міжпарламенцкай асамблеі Савета Еўропы прадстаўнікоў усіх дэпутацкіх фракцый. Старшыня Вярхоўнага Савета абгрунтаваў важнасць вынясення на разгляд кіраўніцтва Савета Еўропы пытання аб неабходнасці павелічэння колькасці членаў пастаяннай беларускай дэлегацыі да пяці чалавек. Гэта дасць магчымасць ім прымаць удзел у рабоце асноўных палітычных камітэтаў МПА.

БЕЛТА.

«ГАРАЧЫ ТЭЛЕФОН»

ЦЯЖЭЙ ЗА УСЁ — НА ВЁСЦЫ?

І ўчора не маўчаў «гарачы тэлефон» «Звязды» — 68-28-72. Большасць званкоў — міжгароднія. З вёскі.

Гараджане доўгі час зайздросна пазіралі ў бок вёскі. Маўляў, там табе і зарплата, і прысядзібны ўчастак, і гаспадарка. Хто зараз бывае ў вёсках — ужо не зайздросцяць. Няма ў калгаснікаў зарплаты. Працу механізатара ацэньваюць у нейкіх пяцьсот—шэсцьсот тысяч. Ды і іх не атрымаць.

Званок з калгаса імя Кутузава Барысаўскага раёна. Непакоіць жанчына. Просім прадставіцца. «Сябе называць не буду... З'ядуць мяне». У сям'і — пяцёра дзетак. Так званыя «дзіцячыя» (сама ж маці — у дэкрэтным водпуску). Грошы не выдалі яшчэ за люты. Паважаныя кіраўнікі калгаса імя Кутузава, выдайце той жанчыне «дзіцячыя» хаця б за адзін месяц. Для маці пяцярых дзетак яны, грошы, здадуцца маннай нябеснай — тыя 480 тысяч беларускіх рублёў. Не ўсё ж дзецям, малако ды бульбу есці. Мо хоць аднойчы маці купіць ім цукерак. Няхай сабе і самых танных.

З Ліды — званок ад Алены Восіпаўны Копаць. Адна гадуе дваіх дзяцей. Муж загінуў у аўтамабільнай аварыі. Гарадскі аддзел сацыяльнага забеспячэння выплачвае 485 тысяч рублёў. У межах 700—800 тысяч рублёў да дзяржаўных грошай павінен даплачваць калгас імя Гагарына Лідскага раёна. Не плацяць вось ужо чатыры месяцы. Тлумачэнне як і ўсюды: няма грошай. Пытаемся ў жанчыны, куды звярталася. Аказваецца, што ў суд. Але і пасля зваротаў — ніякай рэакцыі.

Пенсіянерка з Мінска Ганна Цімафееўна Шурко пачала размову вось з чаго: «Вы пішаце, што не атрымліваюць зарплату з лютага... Мой сын — рабочы РБУ «Белгандлю» Сяргей Шурко не атрымаў разлік за лістапад (працаваў да 22 лістапада) і зарплату за кастрычнік 1995 года... Як жыць? Толькі ў маі здолеў уладкавацца на новую работу...» Яўна парушаючы заканадаўства, у РБУ «Белгандлю», відавочна, нават не зважаюць на тое, што могуць быць прыцягнуты да юрыдычнай адказнасці.

Званіце! Наш «гарачы тэлефон» — 68-28-72 — працуе з 10 да 13 гадзін.

Алесь КАРЛЮКЕВІЧ.

ПАРЛАМЕНЦКІ ДЗЁННІК

ПАРЛАМЕНТАРЫІ КАРЭКЦІРУЮЦЬ ПРЫНЯТЫЯ ЗАКОНЫ

16 мая парламентарыі на сваім пленарным пасяджэнні дапоўнілі парадак дня першай сесіі Вярхоўнага Савета 13-га склікання, уключыўшы, у прыватнасці, для разгляду пытанні, якія датычаць прадастаўлення зямельных участкаў, факта затрымання праваахоўнымі органамі дэпутата Паўла Знаўца, а таксама ўнясення змяненняў і дапаўненняў у законы Рэспублікі Беларусь «Аб ветэранах», «Аб падатку на дабаўленую вартасць», унясення дабаўлення ў арт. 18 Канстытуцыі, што датычыць забароны накіравання ваеннаслужачых Беларусі за межы яе тэрыторыі.

Выступаючы ад імя фракцыі «Грамадзянскае дзеянне», дэпутат Анатоль Лябедзька прапанаваў таксама ўключыць у парадак дня сесіі пытанне аб спыненні паўнамоцтваў дэпутатаў Вярхоўнага Савета 13-га склікання і правядзенні датэрміновых парламенцкіх выбараў у снежні 1996 года. Матывацыя падтрымліваючых гэту прапанову заключалася ў тым, што цяперашні парламент не з'яўляецца эфектыўным заканадаўчым органам, не выконвае ні адну канстытуцыйную функцыю, яго законы не выконваюцца, адмовіўся ён і ад кантралюючых функцый. Пасля абмеркавання гэта прапанова дэпутацкім корпусам была адхілена.

Затым, зацвердзіўшы сакратаром Пастаяннай парламенцкай камісіі па адукацыі, навуцы, культуры Генадзя Аляксеенку, парламентарыі зноў вярнуліся да Закона Рэспублікі Беларусь «Аб падатку на дабаўленую вартасць». Старшыня Камісіі па бюджэту, падатках, банках і фінансах Уладзімір Башарымаў аргументаваў неабходнасць унясення змяненняў і дапаўненняў у нядаўна прыняты Вярхоўным Саветам закон. У сувязі з хранічным недахватам абаротных сродкаў для закупкі тэхналагічнай сыравіны, адзначыў ён, рэзкім зніжэннем пакупніцкага попыту насельніцтва, неплацежаздольнасцю рэспубліканскіх гандлюючых арганізацый і ў мэтах забеспячэння занятасці працуючых многія прадпрыемствы Беларусі вымушаны працаваць па заказу замежных фірмаў шляхам аказання паслуг па выпуску вырабаў з давальніцкай сыравіны. Такія прадпрыемствы сёння аказаліся ў цяжкім становішчы. Прапановы камісіі датычыліся ўстанаўлення льгот па падатку на дабаўленую вартасць на будаўнічыя работы і транспартныя паслугі, што рэалізуюцца за межы Беларусі, а таксама на работы (паслугі) па вытворчасці прадукцыі з давальніцкай сыравіны і матэрыялаў, што рэалізуюцца за межы рэспублікі. Праект камісіі быў прыняты за аснову.

* * *

У беларускім парламенце вядзецца збор подпісаў дэпутатаў у падтрымку арганізатараў і актыўных удзельнікаў падзей, звязаных з парушэннем грамадскага парадку ў час несанкцыяніраванага шэсця 26 красавіка ў Мінску, членаў Беларускага народнага фронту Юрыя Хадыкі і Вячаслава Сіўчыка, якія знаходзяцца ў следчым ізалятары.

Выступаючы 16 мая на пленарным пасяджэнні сесіі беларускага парламента, член фракцыі «Грамадзянскае дзеянне» Людміла Гразнова адзначыла, што Вярхоўны Савет павінен паказаць, што ён мае свой голас і з'яўляецца абаронцам правоў чалавека. Яна прапанавала падтрымаць Хадыку і Сіўчыка, стан здароўя якіх выклікае сур'ёзныя апасенні, і дабіцца іх вызвалення са следчага ізалятара. У першай палове дня 16 мая свае подпісы паставілі больш чым 50 дэпутатаў.

БЕЛТА.

АФІЦЫЙНА

НЕ НЯСУЦЬ СТРАТЫ ТОЛЬКІ БЕРАЖЛІВЫЯ

Для нашай рэспублікі, якая імпартуе 85 працэнтаў энерганосьбітаў і плаціць штогадова 1,5 мільярда долараў за нафту і газ, вырашэнне праблемы энергазберажэння з'яўляецца стратэгічнай задачай. Між тым, на энергаёмістых вытворчасцях у сабекошце прадукцыі ад 30 да 40 працэнтаў складаюць выдаткі на энерганосьбіты.

Таму 15 мая на калегіі Кабінета Міністраў разгледжана і адобрана рэспубліканская праграма энергазберажэння на перыяд да 2000 года. У яе распрацоўцы прынялі ўдзел Міністэрства паліва і энергетыкі, Мінпром, іншыя цэнтральныя органы кіравання, а таксама Акадэмія навук рэспублікі. Рыхтуючыся да калегіі, прэм'ер-міністр Беларусі Міхаіл Чыгір палічыў неабходным наведаць напярэдадні шэраг аб'ектаў вытворчай і сацыяльна-бытавой сферы ў Заслаўі і ЦЭЦ-5, што будуецца за 40 кіламетраў ад Мінска. Як заявіў ва ўрадзе прэм'ер-міністр, ён наглядна пераканаўся ў высокай эфектыўнасці ўцяплення жылых і вытворчых будынкаў у плане энергазберажэння, а таксама іншых формаў эканоміі цеплавой і электрычнай энергіі. Гэта ў многім і вызначыла ход дыскусіі. Падкрэслівалася, што на энергазберажэнне таксама патрэбны грошы. Але гэтыя затраты з лішкам акупяцца, беражлівыя гаспадары ў пройгрышы не застануцца. Акрамя таго, трэба мець на ўвазе, што ў далейшым рэспубліка не зможа атрымліваць больш энергарэсурсаў, чым яна атрымлівала ў 1991 годзе. З такім прагнозам выступіў на калегіі старшыня Камітэта па энергазберажэнню і энергетычнаму нагляду Леў Дубовік. Альтэрнатывы энергазберажэнню проста няма. На думку Льва Дубовіка, каб пераадолець псіхалогію марнатраўства, трэба заахвочваць беражлівых зніжэннем тарыфаў на спажываемую энергію. Такі падыход выгадны не толькі спажыўцам, але і прадпрыемствам Мінпаліваэнерга.

Адобранай на калегіі Кабінета Міністраў праграмай прадугледжваецца комплекс мераў эканамічнага стымулявання і фінансавання работ па энергазберажэнню, павелічэнне аб'ёмаў выкарыстання нетрадыцыйных і ўзнаўляемых крыніц энергіі, асноўныя напрамкі інвесціравання і размеркаванне інвестыцый па крыніцах інвесціравання.

Рэалізацыя мерапрыемстваў па энергазберажэнню на 1996—1997 гады з'яўляецца прыярытэтным напрамкам развіцця народнай гаспадаркі рэспублікі, падкрэсліваецца ў прынятай па гэтаму пытанню пастанове ўрада. Разгледжаны на калегіі ўрада і ход выканання рашэнняў Прэзідэнта і Кабінета Міністраў па сацыяльнай абароне насельніцтва рэспублікі.

Віктар САХАНКОЎ, БЕЛТА.

У КАБІНЕЦЕ МІНІСТРАЎ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

Кабінет Міністраў для забеспячэння ўзгодненых з еўрапейскімі краінамі і дзяржавамі — удзельніцамі Садружнасці Незалежных Дзяржаў тэрмінаў увядзення і адмены летняга часу на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь прыняў пастанову аб змяненні парадку вылічэння часу на тэрыторыі нашай рэспублікі.

У адпаведнасці з пастановай, вылічэнне часу будзе ажыццяўляцца на тэрыторыі нашай рэспублікі па міжнароднай сістэме часавых паясоў з пераводам штогод гадзіннікавай стрэлкі ў апошнюю нядзелю сакавіка ў 2 гадзіны на адну гадзіну наперад і ў апошнюю нядзелю кастрычніка ў 3 гадзіны на адну гадзіну назад.

Міністэрствам і іншым цэнтральным органам кіравання, аблвыканкомам і Мінскаму гарвыканкому даручана забяспечыць своечасовую распрацоўку і выкананне неабходных мерапрыемстваў для пераходу да парадку вылічэння часу ў адпаведнасці з гэтай пастановай.

Прызнана страціўшай сілу Пастанова Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь ад 25 сакавіка 1992 г. № 157 «Аб парадку вылічэння часу на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь» (ЗП Рэспублікі Беларусь, 1992 г., № 9, арт. 145).

Прэс- служба Кабінета Міністраў — БЕЛТА.

МЕСЦА СУСТРЭЧЫ ЗМЯНІЦЬ НЕЛЬГА — МАГІЛЁЎШЧЫНА. РОДНЫ КУТ МАСТАКА

Нататкі з Першага міжнароднага пленэру жывапісу імя В. Бялыніцкага-Бірулі

Кропка адліку — 13 мая 1996 года. У гэты дзень горад Магілёў і магіляўчане прынялі першых гасцей і ўдзельнікаў міжнароднага пленэру. І гэтым самым была адкрыта новая старонка ў гісторыі горада. Цяпер ён не проста сталіца вобласці,а месца, дзе ў пэўны час будзе збірацца творчая інтэлігенцыя, мастакі з усяго свету, каб на вольным паветры, у вандроўках па тутэйшых запаветных мясцінах, апетых сынам беларускай зямлі, яе нязменным патрыётам, выдатным мастаком Вітольдам Каэтанавічам Бялыніцкім-Бірулем, прадоўжыць яго справу.

Фота Мікалая ЦІТОВА.

Славу і веліч горада, мястэчка, вёскі заўсёды здабывалі яго жыхары, грамадзяне. У Віцебска ёсць Шагал. У Магілёва цяпер ёсць Біруля. Гэта легенда, гэта цэлы свет, гэта немалая духоўная спадчына, яшчэ добра не спазнаная, падобная на крыніцу, з якой можна піць і піць жывую ваду, што дае сілы і натхненне, гэта загадка і таямніца. Дарэчы, наконт загадак. Менавіта з магілёўскага музея, як вядома, знікла ў час вайны ў невядомым накірунку бясцэнная рэліквія беларускага народа — крыж Ефрасінні Полацкай. І цяпер, у час урачыстасцей, прысвечаных адкрыццю міжнароднага пленэру, я чамусьці не магу пра гэта забыцца. Памяць, ведаеце, збірае ўсё ў адзін тугі клубок і прымушае думаць.

Аб дальнабачных кіраўніках

Ідэя гэтага пленэра выношвалася ўжо не першы год. Яе падаў, дарэчы, таксама мастак, выхадзец з Магілёўшчыны, цяпер нябожчык Павел Масленнікаў. Але рэалізаваць ідэю аказалася няпроста, улічваючы фінансавы бок справы.

— Калі мы праводзілі пленэр у Віцебску, на радзіме Шагала, — кажа вядучы спецыяліст па выяўленчаму мастацтву Міністэрства культуры Рэспублікі Беларусь Ірына Мятліцкая, — значную матэрыяльную дапамогу аказаў Фонд Сораса, розныя камерцыйныя структуры. І ўлады Віцебска практычна не ўдзельнічалі ў здабыванні сродкаў, як быццам гэта іх і не датычылася. Зусім іншая сітуацыя атрымалася з пленэрам у Магілёве. На тыя сродкі, што мела Міністэрства культуры, правесці культурную акцыю такога кшталту было немагчыма. Арганізацыйны камітэт па правядзенню пленэра В. Бялыніцкага-Бірулі зайшоў у тупік. І тады асноўны цяжар расходаў вырашылі ўзяць на сябе магіляўчане. І гэта быў мужны ўчынак з іх боку, улічваючы, у якім стане цяпер эканоміка рэспублікі. Не на словах, а на справе кіраўніцтва вобласці і горада прадэманстравала свае адносіны да культуры, да адраджэння.

...Калі група гасцей і ўдзельнікаў пленэру пад'ехала да гатэля «Магілёў», іх чакала цёплая сустрэча з хлебам-соллю і кветкамі. Вулічная рэклама таксама была

(Заканчэнне на 3-й стар.)

СКАНДАЛ

БЕЛАРУСКАЯ БУЛЬБА Ў ДАЛЁКІМ ЗАМЕЖЖЫ НЕ ПАТРЭБНА, ЗАТОЕ НА «ЖЫВЫ ТАВАР» ПОПЫТ ЁСЦЬ

Упраўленнем КДБ па Гродзенскай вобласці перакрыты адзін з каналаў, па якім ажыццяўлялася пастаўка беларускага «жывога тавару» ў краіны далёкага замежжа

Усё на гэтым свеце паўтараецца. Шмат стагоддзяў назад няпрошаныя госці, якія аддавалі агню і мячу славянскія землі, забіралі з сабой не толькі золата, але і жанчын — маладых і самых прыгожых. Галасілі ў бязмежным горы нявольніцы, кляліся адпомсціць за іх акрываўленыя на полі бітвы мужчыны. Сёння некаторых прадстаўніц прыгожага полу зноў звозяць далёка ад роднага краю. Праўда, не на конях, а на шыкоўных аўтамабілях. Ніхто з прыгажунь (прынамсі, на першапачатковым этапе) не плача, не пратэстуе, ніхто з мужчын, каб іх абараніць, не кідаецца пад колы іншамарак. У мужчын іншы інтарэс: адшукаць і выгадна рэалізаваць «тавар», забяспечыўшы яго загранпашпартам для транспарціроўкі пакупніку. Рынак... І ўсе на ім прагматыкі.

... Спадар, якога «вылічылі» супрацоўнікі спецслужбы, не меў крымінальнага мінулага і нават блізка не быў падобны на адпетых прайдзісветаў. Даўшы калісьці клятву Гіпакрата, ён, як урач-гінеколаг, кансультуе жанчын. Тут, вядома, патрэбны і глыбокія веды, і «божы дар», і адпаведны адказнай рабоце заробак. Аднак апошнім і раней, і сёння нашы медыкі пахваліцца не могуць. Плацяць ім мала, прычым нярэдка са спазненнем. Таму не выключана, што матэрыяльнае становішча гэтага спецыяліста, як і тысяч яго калег, даволі складанае. І як гэта становішча палепшыць? Для дадатковага бізнесу патрэбны стартавы капітал. Ды і неяк несалідна ўрачу-гінеколагу стаяць у выхадныя дні на рынку з турэцкім адзеннем ці польскімі сасіскамі. Таму, відаць, чалавек вырашыў гандляваць ... жанчынамі. Гэты «тавар» усё ж бліжэй да яго спецыяльнасці. Да таго ж, па яго не трэба далёка ехаць.

... Лістапад мінулага года. Тады яшчэ 16-гадовая В. адпачывае ў адной гродзенскай піцэрыі. Да яе падыходзіць мужчына, называе сабе. Пасля хвіліннай размовы на агульныя тэмы — пытанне рубам наконт «камандзіроўкі» ў Турцыю. Месца работы — нелегальны публічны дом, месячны аклад — 1500 амерыканскіх долараў. У капіталістаў гэта, можа, і смеху вартая сума за такую спецыфічную працу, але па нашых мерках, тым больш для беспрацоўнай, як гаворыць пра сябе В. ... Паабяцаўшы падумаць, яна дае мужчыну нумар тэлефона сваёй бабулі. Праз тыдзень — званок. Бабуля кліча да тэлефона ўнучку, якой прапануюць зноў сустрэцца. Як і дамаўляліся раней, В. ужо не з пустымі рукамі. Мужчына забірае з сабой фотакартку на загранпашпарт і завераную натарыусам даведку аб тым, што бацькі не супраць выезду сваёй непаўналетняй дачкі за мяжу. Цікава, якога ж лёсу жадалі яны дзіцяці? Можа, бацькі ўяўлялі сабе перапоўненую залу, дзе дэманструюцца апошнія мадэлі сусветна вядомага куцюр'е? Рэспектабельная публіка, прэса... І вось з'яўляецца яна, чароўная «зорка» з беларускага горада Гродна. Апладысменты пераходзяць у авацыі. Журналісты вядучых тэлекампаній Еўропы займаюць чаргу, каб узяць інтэрв'ю ў лепшай манекеншчыцы. Дзякуючы ёй свет пачынае адкрываць для сябе нашу пакуль слаба вядомую краіну... Які ж тут публічны дом, якая прастытуцыя? Аднак па сутнасці менавіта на гэта і было дадзена «благаслаўленне» бацькоўскае.

Праўда, у апошні момант В. перадумала. Не апошнюю ролю тут, відаць, адыграў вопыт больш сталых кадраў. У прыватнасці, Л. таксама захацелася «баксаў». Той жа самы гандляр-гінеколаг аформіў ёй загранпашпарт і «адфутболіў» у Турцыю. Аднак умовы працы аказаліся такімі невыноснымі, што больш як тры дні Л. вытрымаць не здолела. Нейкім цудам ёй усё ж пашчасціла збегчы з гэтага пекла.

Паводле слоў супрацоўнікаў КДБ, у гінеколага была цэлая куча слайдаў, якія дэманстраваліся пакупнікам «жывога тавару». Адзін з іх, грамадзянін Германіі Ф., ажыццяўляў праект уласнага «кафэ», спатрэбіліся «афіцыянткі». Аднак суайчынніцы, відаць, былі камерсанту не па кішэні, занадта дорага каштуюць. Да таго ж, іх не ўгаворыш на падпольную дзейнасць. А калі рабіць па закону — трэба плаціць салідныя падаткі, што не можа не адбіцца на рэнтабельнасці «кафэ». Таму, напэўна, і было вырашана пашукаць персанал за мяжой. З гэтай мэтай два гады назад немец заявіўся ў горад над Нёманам. Знайсці агульную мову з беларускім спецыялістам па жаночых справах яму дапамагала перакладчыца. Па словах гінеколага, спачатку паехалі да яго знаёмай А. Кліентка «выспела» даволі хутка і неўзабаве была транспартавана ў Германію. Затым медык аформіў дакументы яшчэ тром «афіцыянткам» ці «пасудамыйкам». Праўда, у КДБ ён выказаўся у тым сэнсе, што «тавар» аказаўся не зусім якасны — працаваць не хоча, толькі есць ды п'е. І таму, маўляў, немец пакрыўдзіўся, парваў з гінеколагам.

Аднак попыт на паслугі гэтага «спецыяліста» застаецца. Яго знаёмы, нейкі В., пабываўшы ў Турцыі, наладзіў канал для пастаўкі туды прастытутак. Дзелавыя людзі дамовіліся аб супрацоўніцтве і паехалі па рэстаранах і кафэ абласнога цэнтра. Жадаючых зарабіць не толькі на марожанае хапала...

Дарэчы, як у гандлі гарэлкай, так і на рынку «жывога тавару» існуе даволі вострая канкурэнцыя. У прыватнасці, паралельна з гінеколагам вярбоўкай прадстаўніц самай старажытнай прафесіі займаўся в'етнамец Т., гандляр з рэчавага рынку ў пасёлку Паўднёвым. Па некаторых звестках, за кожнае падрыхтаванае да эксплуатацыі ў Германіі жаночае цела ён атрымліваў 800 дойчмарак. Па «тавар» з-за мяжы рэгулярна прыязджала машына ў суправаджэнні яшчэ аднаго в'етнамца, які і разлічваўся са сваім гродзенскім суайчыннікам. Што датычыць дзяўчынак, дык загранпашпарт Т. афармляў для іх бясплатна, а заробак у Германіі залежаў, само сабой, не ад прыгожых вочак, а ад інтэнсіўнасці працы. Колькі кліентаў абслужана — такі і ганарар. Аднак, як кажа са спасылкай на сваіх сябровак 18-гадовая С. (яна была ўжо амаль падрыхтавана да адпраўкі за мяжу), больш за дзве «камандзіроўкі» ніхто не вытрымліваў. Яно і зразумела: гандляваць целам — гэта вам не ў карты гуляць.

Ну а што гаворыць Т.? Ужо нічога. Нядаўна ў Гродне быў знойдзены мяшок, а ў ім труп прадпрымальнага в'етнамца. Каму ж перайшоў дарогу гэты камерсант? І ці не хаваецца разгадка забойства менавіта ў тых грашах, якія пракручваюцца вакол гандлю жанчынамі?

Можна, аднак, не сумнявацца, што гэты бізнес будзе прадоўжаны і пашыраны іншымі. А чаму б і не? Паліцыі нораваў, як на Захадзе, у нас няма. Артыкул аб зводніцтве ў Крымінальным кодэксе ёсць, аднак практыка яго прымянення адсутнічае. Ананімнае апытанне сведак, без чаго такая далікатная справа асуджана на правал, законам не дазволена.

«Крыўдна за дзяржаву», — гавораць супрацоўнікі КДБ. Сапраўды, усе нармальныя краіны ідуць у Еўропу са сваімі тэхналогіямі, прадукцыяй. А мы — з прастытуткамі. Па «бартэру» да нас вернуцца хіба што венерычныя хваробы. Ды яшчэ наркотыкі, якія нярэдка спадарожнічаюць аперацыям з «жывым таварам».

... Нядаўна адной нашай зямлячцы ўсміхнулася шчасце. Добрыя людзі выцягнулі яе з адпаведнага бара ў Чэхіі. Лічаныя дні заставаліся да перапродажу гэтай работніцы ў адну з арабскіх краін. Кажуць, што жаночае цела там каштуе 30 тысяч долараў. Аднак зваротнага шляху адтуль ужо не было б...

Барыс ПРАКОПЧЫК.

Васіль ДАВЫДЗЕНКА:

«МАЛАЯ ПРЫВАТЫЗАЦЫЯ — ДАСТОЙНЫ КРОК У РЫНАЧНУЮ ЭКАНОМІКУ»

Ацэньваючы эканамічную сітуацыю ў краіне, большасць айчынных і замежных экспертаў асноўным паказчыкам у структурным рэфармiраванні краіны лічаць дасягненні прыватызацыі. Што датычыцца вялікай прыватызацыі (маецца на ўвазе рэфарміраванне заводаў, фабрык і іншых буйных прадпрыемстваў), то ў пошуках «справядлівых для ўсіх» рашэнняў аб ёй у апошні час амаль што не ўспамінаюць. Прыватызацыя гарадской, камунальнай маёмасці (яе ў сваю чаргу ахрысцілі малой прыватызацыяй), пачала сваю гісторыю на Беларусі ў 1993 годзе. Тэмпы «малой» таксама нельга назваць імклівымі, але ёй усё ж удалося выжыць, а ў некаторых рэгіёнах сабраць добры ўраджай.

ЧАГО ДАСЯГНУЛІ

Намеснік міністра па кіраванню дзяржаўнай маёмасцю і прыватызацыі Васіль Давыдзенка адзначыў, што ў рэспубліцы рэфармiравана 451 прадпрыемства гандлю, 178 арганізацый бытавога абслугоўвання і 118 структур грамадскага харчавання. З іх на аўкцыёнах прададзена 350 і на конкурснай аснове — 147 аб'ектаў. Атрымліваецца, што больш як 2/3 аб'ектаў камунальнай маёмасці былі прададзены на аўкцыёнах і конкурсах. Спадар Давыдзенка прызнаў заслугі спецыялістаў Міжнароднай фінансавай карпарацыі (МФК), з дапамогай якіх міністэрства вызначылася з асноўным спосабам прыватызацыі — аўкцыёнам. Раней — у 1992 і ў 1993 гадах, як правіла, прымяняўся спосаб прыватызацыі ў выглядзе выкупу дзяржаўнай маёмасці працоўнымі калектывамі і выкупу арандаванай маёмасці калектывам-арандатарам. Аднак пры аналізе прыватызаваных аб'ектаў работнікі Міндзяржмаёмасці і кіраўнікі тэрытарыяльных упраўленняў прыйшлі да высновы, што найбольш пасяхова прымяняюцца рычагі рынкавай эканомікі і вядзецца вельмі плённая работа на прадпрыемствах, якія былі прададзены з аўкцыёну.

Галоўная мэта рэфарміравання ўласнасці, на думку намесніка міністра, у значным павышэнні эфектыўнасці працы прыватызаваных падраздзяленняў. Менавіта такіх вынікаў дасягнулі прыватызаваныя магазіны г. Мінска — «Юбілейны» і «Крышталь», прадуктовы магазін № 1 у Першамайскім раёне і універсам «Цэнтральны». Пасля сур'ёзнага рамонту яны сталі больш прывабнымі для наведвальнікаў. Прадпрыемствы працуюць у найбольш зручны для наведавальнікаў час, а ў шэрагу выпадкаў — кругласутачна. Кіраўніцтва магазінаў для прыцягнення пакупнікоў стараецца знізіць гандлёвую нацэнку на 5—10 працэнтаў, і таму цэны тут па многіх параметрах ніжэйшыя, чым у дзяржаўных структурах.

ЧАМУ ТОПЧАМСЯ

Нельга не заўважыць, што ў многіх рэгіёнах Беларусі працэсы рэфарміравання муніцыпальнай уласнасці праходзяць з вялікай цяжкасцю, а ў некаторых месцах нават не зрушыліся з мёртвага пункту. Такая абстаноўка назіраецца цяпер у Віцебскай вобласці і ў гарадах Мінску і Брэсце. На погляд кіраўніка Міндзяржмаёмасці, вінаваціць у гэтай сітуацыі можна толькі мясцовыя ўлады. Бо для таго, каб працэсы раздзяржаўлення і прыватызацыі былі праведзены ў дзеянне, неабходна, па- першае, прыняць мясцовую праграму прыватызацыі аб'ектаў гарадской камунальнай маёмасці; па-другое, зацвердзіць пералік аб'ектаў, якія будуць выстаўляцца на продаж. І толькі на 3-м месцы прычынай поспеху прыватызацыі з'яўляецца сама арганізацыя правядзення аўкцыёнаў і конкурсаў. Таму, каб прыватызацыя праходзіла ў адпаведнасці з заканадаўствам, мясцовыя выканкомы абавязаны распрацаваць і ўзяць на ўзбраенне гэтыя дакументы. Аднак, як відаць з даных Міндзяржмаёмасці, са 162 тэрытарыяльна-адміністрацыйных фарміраванняў (абласцей, гарадоў, раёнаў) у першым квартале бягучага года толькі ў 74 былі прыняты праграмы прыватызацыі, а значыць, толькі ў гэтых раёнах будуць прыватызавацца аб'екты муніцыпальнай уласнасці. А што ж астатнія?

Кіраўнік гарадскіх уладаў Брэста Аляксей Авечкін прычыну нізкіх тэмпаў малой прыватызацыі бачыць у тым, што грошы ад прыватызацыі ідуць напрамую ў бюджэт, якія ўжо цалкам распісаны. І таму свабодна распараджацца гэтымі сродкамі мясцовыя ўлады не могуць. Атрымліваецца, што ад прыватызацыі чакаюць не толькі стварэння эфектыўна працуючых прадпрыемстваў, але і значных грашовых «уліванняў».

ПРАБЛЕМА АРЭНДНЫХ ПРАДПРЫЕМСТВАЎ

На думку кіраўнікоў мясцовых органаў улады і супрацоўнікаў міністэрства, арэндныя прадпрыемствы так і не сталі па-сапраўднаму канкурыраваць ні з дзяржаўнымі, ні з прыватнымі структурамі. Вінавата ў гэтым перш за ўсё калектыўная форма ўласнасці, якая існуе на арэндных прадпрыемствах. З-за яе работнікі часта не адчуваюць сябе сапраўднымі гаспадарамі і не імкнуцца працаваць лепш. Для кіраўнікоў арэндных прадпрыемстваў захаванне адносінаў арэнды азначае і захаванне сістэмы кіравання, і свабоду ў прыняцці адміністрацыйных рашэнняў і ў распараджэнні маёмасцю. Але гэта нявыгадна ні грамадзянам, ні працоўнаму калектыву, ні дзяржаве. Рана ці позна прадпрыемства павінна быць прыватызавана і стане прыватным. Прыватызацыя такіх прадпрыемстваў, напрыклад, шляхам продажу з аўкцыёну спыніла б нарэшце размовы аб закрытым, выбіральным надзяленні маёмасцю, дазволіла б удзельнічаць у гэтым працэсе шырокаму колу асоб, садзейнічала б стварэнню канкурэнцыі, прынесла б адчувальны прыбытак гарадскому бюджэту.

АДНОСІНЫ НАСЕЛЬНІЦТВА ДА МАЛОЙ ПРЫВАТЫЗАЦЫІ

У красавіку бягучага года ў рамках МФК праведзена сацыялагічнае даследаванне адносінаў грамадзян рэспублікі да праводзімых у краіне рэформаў. Па выніках апытання можна зрабіць выснову, што людзі ўжо ацанілі перавагу, якую дае малая прыватызацыя, і аддзяляюць яе ад прыватызацыі «наогул». 58,4 працэнта апытаных станоўча адносяцца да прыватызацыі аб'ектаў гандлю, грамадскага харчавання і бытавога абслугоўвання. Такім чынам, хуткае правядзенне малой прыватызацыі не толькі не выклікае процідзеяння ў насельніцтва, але і знаходзіць падтрымку ў большасці жыхароў рэспублікі.

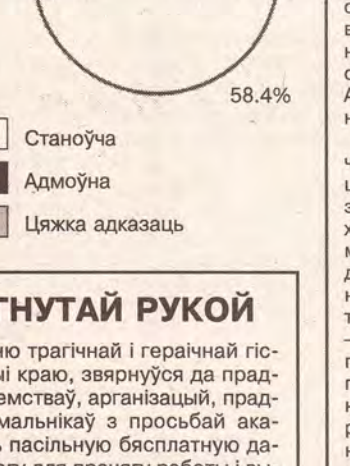
ШТО ДЗЕНЬ НАСТУПНЫ НАМ РЫХТУЕ?

Як сцвярджае Васіль Давыдзенка, на Беларусі на сённяшні дзень прыватызавана не больш за 10 працэнтаў аб'ектаў гандлю і грамадскага харчавання. Аднак ужо ў бягучым годзе, па яго словах, будзе рэфарміравана 50 працэнтаў аб'ектаў муніцыпальнай уласнасці. У наступным годзе прадугледжана давесці гэты паказчык да 80 працэнтаў.

«Мы не ставім задачу прыватызаваць 100 працэнтаў аб'ектаў гарадской камунальнай маёмасці. Існуюць праблемы з рэфарміраваннем грамадскага транспарту, жыллёва-камунальных службаў і рамонтных упраўленняў. Але ўсё, што датычыцца гандлю і грамадскага харчавання, будзе ў наступным годзе прыватызавана начыста», — запэўніў Васіль Давыдзенка.

Сяргей КУРКАЧ.

АДНОСІНЫ НАСЕЛЬНІЦТВА ДА МАЛОЙ ПРЫВАТЫЗАЦЫІ

РЭПАРЦЁР АТРЫМАЎ ЗАДАННЕ...

...ПАФАРБАВАЦЬ ЗЛІНЯЛАЕ АДЗЕННЕ

Заваляўся ў мяне стары плашч у шафе — добрая і калісьці прыгожая рэч. Адна толькі загана — пайшоў нейкімі плямамі пасля таго, як маці вешала яго некалькі разоў праветрывацца на балкон, дзе сонейка на ўсю моц прыпякала. Плашч мой пасля такіх цеплавых ваннаў і выгараў. Прыйшлося яго аднесці ў хімчыстку, каб там вярнулі яму ранейшы колер. Але хаджэнні па дамах быту былі падобны на блуканні няшчаснага пагарэльца: з торбаю ў руках прасіў я работнікаў (і работніц) сферы бытавога абслугоўвання дапамагчы ў вырашэнні маёй праблемы. І ўсюды адмаўлялі. Пад канец мае нервы ўжо не вытрымлівалі, і я пачаў кідацца на нявінных грамадзян у вакенцах прыёмных пунктаў бруднага адзення, як бык на чырвоную анучу, ці як вядомы персанаж рамана Ільфа і Пятрова стары Панікоўскі да гуся.

Прыйшлося вяртацца дадому ні з чым. Дрыжачай рукой набраў я нумар дырэктара вытворча-камерцыйнага аб'яднання «Беларусь», але таго на месцы не аказалася і адказ дала яго намесніца, якая расказала мне сумную гісторыю пра ачышчальныя збудаванні цэха афарбоўкі на вуліцы Альшэўскага, што выйшлі са строю ажно пяць гадоў таму. З той легендарнай пары і немагчыма ў Мінску што-небудзь пафарбаваць. Другая крыніца паведаміла пра тое, што ніякіх ачышчальных збудаванняў не было наогул і фарба лілася прама ў Свіслач. Таму і санітарныя службы горада налажылі вета на цэх афарбоўкі. Як яно было на самай справе, невядома, бо існуюць жа самыя розныя сведчанні на гэты конт. Зразумела адно — Мінску патрэбны ачышчальныя збудаванні, каб аднавіць фарбаванне адзежы. Таму што купіць новую для многіх проста немагчыма. У нас пакуль што не Захад, дзе ўвогуле не фарбуюць, а старыя рэчы проста выкідваюцца на сметнік. Адкуль яна ідзе зноў жа да нас у выглядзе гуманітарнай дапамогі ці славутага «сэканд хэнд», калі адзенне прадаюць на вагу. Словам, патрэбная для нашых умоў рэч — афарбоўка. Але да яе нам яшчэ як да Амерыкі — плыць ды плыць. «Таму што фарбавальнікі каштуюць шмат грошай, — так вызначыў асноўную прычыну віцэ-прэзідэнт Белбытсаюза Алег Кушнер. — Іх у асноўным за мяжой набываюць». Так, тона фарбавальніку «бардо» каштуе 100 мільёнаў беларускіх «зайцоў», чорнага колеру — 36—44, блакітнага — 78. І таму, што «грошай на гэтыя патрэбныя збудаванні проста няма», як паведамілі мне ва ўпраўленні бытавога абслугоўвання пры Мінгарвыканкоме. Наогул жа фарбуюць і ў Гродне, але толькі баваўняныя вырабы. А вось у Гомелі — усё, што толькі душа пажадае.

Наогул жа ў мінскіх хімчыстках зараз можна пачысціць паліто ў сярэднім за 57 тысяч, плашч — за 45, куртку на ўцепленай падкладцы — за 41, пінжак — за 31, штаны — за 26, сукенку — за 29, світэр — за 24 тысячы. А таксама пафарбаваць скураныя курткі: кароткую — за 92 тысячы, падоўжаную — за 115.

А мой плашч так і застанецца сіратліва вісець у шафе і чакаць з мора пагоды, не разумеючы такіх абыякавых адносінаў уладаў да патрэб людзей, калі звычайная паслуга становіцца дагістарычнай рэдкасцю.

Можа ўсё ж у Гомель з'ездзіць, на фабрыку «Сняжынка»? Каб аднавіць паліто з натуральнага валакна, трэба вылажыць 42,5 тысячы, са змешанага — 64,6; за плашч — 34—45,9 тысячы адпаведна; за куртку ці пінжак — 34—35,5 тысячы; за спартыўныя штаны — 13,6—20,4 тысячы; за звычайныя штаны — 13,6—27,2; за сукенку ці халат — 22,1—30,6; за спадніцу — 17—20,4 тысячы. Такім чынам, фарбуюць, фарбуюць усё ж, але сітуацыя ў гэтай галіне зараз такая заблытаная ды незразумелая, што сам чорт нагу зломіць.

Мікалай ЛІТВІНАЎ.

«ПАМЯЦЬ» З ПРАЦЯГНУТАЙ РУКОЙ

У сувязі з адсутнасцю ў абласным бюджэце неабходных сродкаў, у шэрагу раёнаў Гомельшчыны спынена работа над кнігамі «Памяць».

У сувязі з гэтым абласны арганізацыйна-метадычны цэнтр, які курыруе пошукавую і даследчыцкую работу па аднаўленню трагічнай і гераічнай гісторыі краю, звярнуўся да прадпрыемстваў, арганізацый, прадпрымальнікаў з просьбай аказаць пасільную бясплатную дапамогу для працягу работы і выдання рукапісаў абласной кнігі «Памяць».

Леанід УЛАДЗІМІРАЎ.

АКТУАЛІІ

ФЕРМЕРСТВА НІЧЫІХ НАДЗЕЙ НЕ СПРАЎДЗІЛА, АЛЕ ЖЫВЕ

«Фермер, 35 гадоў, з Верхнядзвінскага раёна, прыстойны, заможны, шукае спадарожніцу жыцця і добрую гаспадыню для вялікай гаспадаркі», — такую аб'яву сустрэла ў Віцебску.

— Батрачка спатрэбілася, — тут жа пракаменціравалі дзве рахманыя жанчыны і засмяяліся.

Рэдка заяўляюць аб сабе фермеры, нават дзейснага аб'яднання ў маштабах вобласці, якое б абараняла іх інтарэсы, не захавалася. Цікавасць да іх у грамадстве, што некалі ўспыхнула, паволі згасла. Сёння мы самі сабе ледзь не ўсе «фермеры» — здабываем калі не хлеб, то сёе-тое да стала на ўласных «фазэндах».

І ўсё ж — жывы курылка! Нават вось жаніцца надумаў...

З задавальненнем сачу за поспехамі сем'яў Ірыны і яе сына Аляксандра Шалатоніных з Аршаншчыны. Адна з першых ластавак у раёне, фермерская гаспадарка вытрымлівае ўсё: і недавер, і нежаданне пайсці насустрач. З году ў год нарошчвае вытворчасць, дамагаецца прырэзкі гектараў і павялічвае пагалоўе жывёлы. Статкі кароў і свіней — як у невялікім калгасе, а эфектыўнасць гектара — як на Захадзе. Гэтая выснова — сведчанне спецыялістаў аблсельгасхарчу, якія прааналізалі вынікі вытворчасці і рэалізацыі прадукцыі, атрыманай Шалатонінымі ў мінулым годзе.

Між іншым, непадалёк ад іх размясціліся яшчэ тры сялянскія гаспадаркі: Паляковых, Шавялёвых, Кучынскіх. Мясцоваму калгасу варта прыглядзецца да сваіх уцалелых на комплексе кароў — ці не ператварыліся яны ў коз. Такое сумненне выклікаюць надоі. Фермеры ж трымаюцца. Летась не ў калгас наймаліся сезонныя работнікі, а ў сям'ю Кучынскіх.

Нямала іншых прыкладаў, якія наводзяць на роздум. Так, напрыклад, свае 290 тон бульбы Віктар Багачоў з Віцебскага раёна вырасціў без затрат ручной працы. А фермерская гаспадарка «Крыніца» з Пастаўскага раёна паспрабавала сябе ў інтэнсіўным вырошчванні морквы. Гаспадар Іван Гаўрыленка адвёў пад яе 7 гектараў і забяспечыў не толькі патрэбы раёна ў гэтым прадукце, але і базы Віцебска, вазіў нават у Мінск. 50 тон з вырашчаных 235 высушыў на Лёзненскім агароднінасушыльным камбінаце і залажыў у сховішча з тым, каб адгрузіць вітамін на расійскую Поўнач. Адходы морквы аддаў мясцоваму калгасу. У неспрыяльнае для збожжавых мінулае лета фермерка Ала Галічэнка з-пад Віцебска «ўзяла» свае 40 цэнтнераў з гектара...

Прыклады можна доўжыць, аж пакуль не пералічыш большасць з 740 сялянскіх гаспадарак Віцебшчыны. Яны або гаспадараць добра, або сыходзяць з дыстанцыі. Такое здараецца, але на змену ім прыходзяць новыя адчайныя людзі. І колькасць фермераў застаецца амаль нязменнай усе апошнія гады. Пакрысе растуць памеры надзелаў новых уласнікаў. Калі пачыналі яны ў сярэднім з 10 гектараў, то цяпер на кожнага прыпадае па 20, а ворыва з іх — па 14 гектараў. Летась упершыню фермерскія гаспадаркі перавысілі ўраджайнасць калгасаў і саўгасаў па збожжавых — на 1,5 цэнтнера з гектара, на 27 — бульбы, на 46 — агародніны. Надой на карову заўсёды быў вышэйшым, не стаў выключэннем і апошні год.

Аднак ніхто не спяшаецца заявіць аб перамозе фермерскага гаспадарання. Нават тыя, хто па абавязку службы аналізуе лічбы. Праўда, трэба аддаць належнае калегіі Віцебскага аблсельгасхарчу, прэзідыуму абкома прафсаюза работнікаў АПК і рэдкалегіі абласной газеты «Віцебскі рабочы». Яны аб'явілі агляд-конкурс на лепшую сялянскую гаспадарку на гэты год. Чатыры гады існавання фермерства не выклікаюць аптымізму не таму, што запужвае яно цяжкай, беспрасветнай працай. Здаецца, прыйдзем-такі да думкі, што без рупнасці наогул нідзе не абысціся, не толькі на зямлі, але і на асфальце. Справа ў іншым. Дастаткова зірнуць на другі бок медаля, а там адкрыецца такая карціна. Трэць сялянскіх гаспадарак, як высветліў нядаўна прэзідыум абласнога Савета дэпутатаў, вывучыўшы інфармацыю аб стане спраў з фермерствам, не выкарыстоўваюць выдзеленую ім зямлю. Не сеюць яны таму, што няма ў іх насення, паліва, сродкаў апрацоўкі пасеваў. Дзяржаўная падтрымка руху існуе. Летась, напрыклад, выдзелена 11,8 мільярда рублёў (з запланаваных, дарэчы, 16 мільярдаў). Дзякуючы фінансаваму ўліванню дзяржавы асушаны 182 гектары зямлі, на 170 гектарах праведзены культуртэхнічныя работы, пабудавана 30 кіламетраў дарог, пракладзена 9 кіламетраў ліній электраперадач, 9 гаспадарак забяспечаны вадой. Выдаткоўваюцца крэдыты і пазыкі на будаўніцтва вытворчых памяшканняў і набыццё тэхнікі. Імі, дарэчы, карысталіся 662 гаспадаркі. Ды не надта «разжыліся». Сёння ў іх 794 трактары (лічы, па аднаму на двор), 230 коней.

Ды гэта ў сярэднім. Трэць жа наогул не мае ніякай цяглавай сілы. А крэдыты трэба вяртаць. І ўжо на 116 мільёнаў рублёў яны адтэрмінаваны, 253 мільёнаў дасягнула непагашаная адтэрміноўка.

Чатыры гады назад, калі нараджалася фермерства, яму адводзілася цалкам акрэсленая дапаможная роля. Мелася на ўвазе, што разгорнецца яно ў глыбінцы, размесціца на хутарах і такім чынам «падцягне» сельскую гаспадарку ў аддаленых ад цэнтраў кутках, на менш урадлівых глебах. Менавіта таму найбольш перспектыўнай бачылася для распаўсюджвання заходняга ўзору гаспадарання Віцебская вобласць. Сапраўды, яна хутка выйшла ў лідэры па рэспубліцы: тут было зарэгістравана трэць усіх фермерскіх гаспадарак Беларусі. Але справа не ў гэтым. Новыя гаспадары не памкнуліся як мага хутчэй прынесці росквіт у сельскія паселішчы з колькасцю жыхароў да 10 чалавек і 227 узятых пад увагу пунктаў наогул без пастаяннага насельніцтва (так меркавалася). І не пайшлі яны ўзнімаць сельскую гаспадарку эканамічна слабых раёнаў. Наадварот, у большасці сваёй фермер ляпіўся да гарадоў. І сёння большасць новых гаспадароў — пад Віцебскам, Полацкам, Новалукомлем, у Глыбоцкім і Докшыцкім раёнах, дзе самыя спрыяльныя глебава-кліматычныя ўмовы. Іх там ад 67 да 53 на раён. А ў Расонскім — 11, Ушацкім, дзе самая нізкая бальнасць зямлі, — 5.

Не спраўдзілі фермеры спадзяванні ўладаў і па аб'ёмах рэалізацыі прадукцыі. Не стараюцца аддаць дзяржаве, а вязуць на рынак, спажываюць самі, прадаюць вяскоўцам. Ды і не ўсе з іх прагнулі зямлі: іншыя паквапіліся на крэдыты ды дапамогу. Словам, ёсць за што папракнуць і фермераў. Але ці ж гэта падстава, каб адвярнуцца ад іх наогул (што адбываецца на практыцы)? Ільготнае крэдытаванне, абвешчанае дзяржавай, засталося дэкларацыяй. Летась, напрыклад, такога крэдыту для пачынаючых фермераў выдаткавалі 1 мільярд рублёў. Гэта якраз кошт аднаго трактара МТЗ.

Паліна АЛЯКСАНДРАВА.

САЛОН ЯКАСЦІ І ПАРАД

ЯКОМУ АСПІРЫНУ АДДАЦЬ ПЕРАВАГУ?

Калі б хто задумаў вылічыць рэйтынг папулярнасці тых ці іншых лекавых сродкаў, то, безумоўна, пальму першынства атрымаў бы аспірын. Аспірын, або ацэтылсаліцылавая кіслата, нягледзячы на сваю «маладосць» (атрымалі дзесьці 90 гадоў назад), з'яўляецца агульнапрызнаным абязбольвальным, процізапаленчым і гарачкапаніжальным лекавым сродкам. Сёння гэты прэпарат вырабляюць дзесяткі фармацэўтычных фірмаў у многіх краінах свету. Апошнім часам яго асартымент нават у айчынных аптэках настолькі вялікі, што натуральна ўзнікае пытанне: якому аспірыну аддаць перавагу?

На фармацэўтычным рынку сёння акрамя традыцыйнага прадстаўлена шмат іншых відаў аспірыну: мікракрышталічны, буферны, шыпучы, у абалонцы і аспірын, які ўтрымлівае алюміній, кальцый, магній, халін і лізін. Буферны аспірын павышае хуткасць усмоктвання і пападання ў плазму крыві, таму яго добра выкарыстоўваць для хуткага абязбольвання, аднак яго дзеянне хутка спыняецца. Аспірын у абалонцы дазваляе больш дакладна дазіраваць паступленне сродка ў плазму і г. д..

Расійскі журнал «Спрос» разам з Асацыяцыяй канверсійных тэхналогій правёў тэсціраванне некаторых відаў аспірыну: чатырох «чыстых» відаў — фірмы BAVER (Германія), расійскі аспірын, фірмы ASPER (Грэцыя) і фірмы ОТТС (ЗША) — і два віды аспірыну, якія ўтрымліваюць вітамін С, — фірмы BAVER і фірмы UPSA (Францыя). Усе даследаваныя віды аспірыну адпавядаюць дэклараваным якасцям, не ўтрымліваюць пабочных інгрэдыентаў і бяспечныя, калі прытрымлівацца правілаў прымянення і рэкамендацый урачоў. І ўсё ж такі пры выбары і выкарыстанні аспірыну раім звярнуць увагу на наступныя моманты:

пры рэзкіх болях ці моцным запаленчым працэсе мэтазгодна выбіраць хуткарастваральныя формы аспірыну, напрыклад, «чыстыя» BAVER і ASPER.

пры моцных крывацёках і запаленні слізістай абалонкі страўніка найлепшы эфект дае аспірын, які ўтрымлівае аскарбінавую кіслату. Калі купляеце аспірын, звярніце ўвагу на тэрмін захоўвання прэпарата і цэласнасць упакоўкі. Захаванасць аспірына можна праверыць па адсутнасці паху воцату ад таблеткі, якую толькі-толькі дасталі з пачка;

трэба пазбягаць самастойнага і некантралюемага прымянення аспірыну. Прытрымлівайцеся парад урача;

сачыце за з'яўленнем першых прымет інтаксікацыі арганізма: звону ў вушах, задышкі, высыпанняў на скуры. Пра іх з'яўленне трэба адразу паведаміць урачу;

памятайце, што адной упакоўкі аспірыну часта дастаткова, каб дасягнуць ніжняй мяжы лятальнай дозы для дарослых — 10 грамаў. Аднаразовы ці за кароткі тэрмін прыём такой колькасці лекаў уяўляе сур'ёзную пагрозу для жыцця;

цяжарным жанчынам трэба пазбягаць прыёму вялікіх дозаў прэпарата, асабліва ў першыя тры месяцы.

Рубрыку вядзе Сяргей ПРОТАС.

АДКАЗ НА ПЫТАННЕ З КАНВЕРТА

БУДУЦЬ ДАВЕДКІ — ВЕРНУЦЬ ПАСВЕДЧАННІ

У наш час парадоксаў хапае. Адзін з іх адбыўся і з групай бедакоў-ваеннаслужачых — ліквідатараў вынікаў чарнобыльскай катастрофы з Глыбоцкага раёна. Здалі яны свае пасведчанні на перарэгістрацыю, а ім і новых дакументаў не выдалі, і ранейшых не вярнулі. Чаму?

Глыбоцкі райваенком палкоўнік Емяльянаў, якому было даслана пісьмо ваеннаслужачых, адрасаванае ў «Звязду», адказаў:

— У адпаведнасці з Указам Прэзідэнта № 267 ад 12.07.95 г. і Пастановай Кабінета Міністраў № 433 ад 8.08.95 г. «Аб мерах па рэалізацыі Указа Прэзідэнта «Аб удакладненні бюджэту Рэспублкі Беларусь на 1995 г. і часовых мерах па скарачэнню бюджэту расходаў» у перыяд з 1 па 31 кастрычніка 1995 г. праводзілася перарэгістрацыя ўдзельнікаў ліквідацыі аварыі на ЧАЭС падраздзяленняў асобай рызыкі.

Перарэгістрацыя ў Глыбоцкім раёне праводзілася ў адпаведнасці з графікам, зацверджаным Віцебскім аблваенкаматам. Пасведчанні былі перарэгістраваны, за выключэннем тых ліквідатараў, якія праходзілі зборы ў в/часці 62110, таму што ў архіўнай даведцы начальніка архіва штаба ЧБВА ад 16.04.91 г. не ўказана правядзенне работ у 30-кіламетровай зоне. Намі быў зроблены запыт ў архіў МА Рэспублікі Беларусь 3.11.95 г. за № 715. У сувязі з арганізацыйнымі мерапрыемствамі (перадыслакацыя архіва з ваеннага гарадка «Козырава» ў ваенны гарадок № 53) выдача даведак часова спынена, таму да гэтага часу адказу адтуль не паступала. 15 снежня 1995 г. гэты цэнтр аднавіў работу па выдачы даведак. Пры атрыманні станоўчага адказу аб рабоце ліквідатараў В. Шынелькі, С. Бароўкі, Н. Богуна і В. Капшуля ў 30-кіламетровай зоне іх пасведчанні камісіяй аблваенкамата будуць перарэгістраваны і вернуты. Пры адмоўным жа адказе камісія пісьмова паведаміць аб гэтым ліквідатарам.

КАНДАМІНІУМ: БРЭСТ, КОБРЫН... ХТО НАСТУПНЫ?

Брэсцкая мадэль сумеснага домаўладання (кандамініум) знаходзіць сваіх прыхільнікаў і ў іншых гарадах Беларусі.

Нядаўна мэрыя горада Кобрына зацвердзіла Палажэнне аб сумесным домаўладанні і зарэгістравала першую асацыяцыю уласнікаў.

Цяпер асацыяцыя сама вырашае ўсе пытанні эксплуатацыі і добраўпарадкавання будынка: плаціць за электрычнасць, ваду і газ, рамантуе дом і яго камунікацыі, даводзіць да ладу пад'езды, падвал, гарышча і двор. На гэта ідуць грошы, якія плацяць уласнікі за камунальнае абслугоўванне, а тыя, хто пражывае ў дзяржкватэрах, — у выглядзе кватплаты. Яны паступаюць не на агульны рахунак жыллёвага ўпраўлення горада, а на рахунак асацыяцыі, і расходуюцца па яе рашэнню. Асацыяцыя мае права фарміраваць і штат персаналу, які абслугоўвае будынак, з ліку жыльцоў дома, а таксама здаваць памяшканні ў арэнду і атрымліваць дадатковы прыбытак.

Сяргей КУРКАЧ.

НЕВЯДОМАЯ БЕЛАРУСЬ

БЯССТРАСНАЯ МОВА ЛІЧБАЎ

Мы працягваем знаёміць чытачоў з сумнай статыстыкай з жыцця нашага шматпакутнага народа ў 20—50-я гады. Размова зноў пойдзе пра палітычныя рэпрэсіі ў гэты перыяд на Беларусі. «Звязда» змяшчала на сваіх старонках статыстычныя даныя, атрыманыя аўтарам на аснове аналізу лёсаў 7 тысяч чалавек, якія сталі ахвярамі палітычных рэпрэсій («Звязда», 20 кастрычніка 1993 года), і 20 тысяч чалавек («Звязда», 24 лістапада 1994 года). Сёння чытачу прапануецца статыстычны матэрыял, зроблены аўтарам на аснове апрацоўкі 40.300 картак персанальнага ўліку на жыхароў г. Мінска, Мінскай і Віцебскай абласцей, якія былі рэпрэсіраваны судовымі і несудовымі органамі ў 20—50-я гады і рэабілітаваны ў 1955—1994 гг.

Зноў жа, як і ў дзвюх папярэдніх публікацыях, аналіз зроблены на аснове матэрыялаў, якія не падбіраліся спецыяльна, а паступалі ў Белкамархіў па меры рэабілітацыі грамадзян і запаўнення картак персанальнага ўліку ў адпаведных установах. Атрыманыя даныя даюцца ў лічбах і працэнтах. Каментарыі мінімальныя, слова — лічбам.

Сярод 40.300 грамадзян Беларусі, стаўшых ахвярамі палітычных рэпрэсій у 1917—1953 гг., 36.336 (90,16 працэнта) мужчын і 3964 (9,84 працэнта) жанчын ва ўзросце ад 18 да 63 гадоў. Звыш 90 працэнтаў з іх — асобы ва ўзросце ад 18 да 50 гадоў.

Па нацыянальнаму саставу:

а) беларусаў — 24413 (60,58 працэнта)
б) палякаў — 7809 (19,38 працэнта)
в) яўрэяў — 1691 (4,2 працэнта)
г) рускіх — 1137 (2,8 працэнта)
д) украінцаў — 256 (0,64 працэнта)
е) літоўцаў — 237 (0,59 працэнта)
ж) латышоў — 638 (1,58 працэнта)
з) татараў — 49 (0,12 працэнта)
і) іншых нацыянальнасцей — 4708 (11,68 працэнта)

Па сацыяльнаму паходжанню:

а) з рабочых — 3180 (7,89 працэнта)
б) з сялян — 31738 (78,75 працэнта)
в) са служачых — 1551 (3,85 працэнта)
г) з дваран — 810 (2,00 працэнта)
д) з памешчыкаў — 79 (0,2 працэнта)
е) з купцоў — 253 (0,63 працэнта)
ж) з духавенства — 319 (0,79 працэнта)

Па партыйнасці:

а) членаў КПСС — 1490 (3,7 працэнта)
б) членаў іншых партый — 132 (0,35 працэнта)
в) членаў ВЛКСМ — 122 (0,38 працэнта)
г) беспартыйных — 38556 (95,67 працэнта)

Тут трэба адзначыць, што перад тым, як справа перадавалася ў суд ці несудовым органам, камуністы з членаў партыі выключаліся.

Па адукацыі:

а) з вышэйшай — 1361 (3,38 працэнта)
б) з незаконччанай вышэйшай — 422 (1,05 працэнта)
в) з сярэдняй спецыяльнай — 221 (0,55 працэнта)
г) з сярэдняй — 2594 (6,44 працэнта)
д) з няпоўнай сярэдняй — 2377 (5,9 працэнта)
е) з пачатковай — 10389 (25,78 працэнта)
ж) з незаконччанай пачатковай — 17240 (42,78 працэнта)
з) непісьменных — 4221 (10,47 працэнта)

Па астатніх 1475 асобах звесткі аб адукацыі адсутнічаюць.

Як відаць, найбольшымі «ворагамі народа» былі грамадзяне з самым нізкім агульнаадукацыйным цэнзам.

Сярод прадстаўнікоў розных прафесій «першынство» належыць калгаснікам — 8142 (20,2 працэнта) і сялянам-аднаасобнікам — 11.649 (28,9 працэнта), затым ідуць рабочыя — 1600 (3,97 працэнта), настаўнікі — 457 (1,18 працэнта), інжынерна-тэхнічныя работнікі — 294 (0,73 працэнта), прадстаўнікі творчай інтэлігенцыі — 80 (0,2).

Аб самавольстве, усёдазволенасці ўладаў пры таталітарным рэжыме сведчыць і тое, што з 40.300 прыцягнуты да адказнасці судовымі органамі толькі 3016 чалавек, ці 7,48 працэнта ад агульнай колькасці, астатнія ж справы разглядаліся несудовымі органамі. «Тройкамі» разгледжаны 20.033 справы (9,71 працэнта), калегіямі АДПУ — 1815 (4,5 працэнта), асобымі нарадамі — 7627 (18,93 працэнта), камісіямі НКУС СССР і пракурора СССР («двойкамі») — 6725 (16,69 працэнта), 1084 справы (2,669 працэнта) — іншымі несудовымі органамі.

За што ж, за якія грахі былі залічаны ў стан «ворагаў народа» нашы суайчыннікі? Так, па ўсім вядомаму артыкулу 58 Крымінальнага кодэкса РСФСР з усімі яго пунктамі да адказнасці быў прыцягнуты 2741 грамадзянін Беларусі, ці 6,8 працэнта. Найбольш «папулярным» артыкулам Крымінальнага кодэкса БССР быў 72-і — прапаганда і агітацыя супраць Савецкай улады. Па ім былі асуджаны 19.292 чалавекі (47,87 працэнта), затым ідуць: 68-ы артыкул — шпіянаж (11.557 чалавек, 28,68 працэнта); 76 — рознага роду арганізацыйная дзейнасць супраць Савецкай улады (10750 чалавек, 26,68 працэнта). Астатнія артыкулы — за контррэвалюцыйныя злачынствы — Крымінальнага кодэкса БССР 1928 года «размеркаваліся» наступным чынам:

а) артыкул 63 (здрада радзіме) — 2359 чалавек (5,85 працэнта);

б) артыкул 64 (падрыхтоўка ўзброенага паўстання) — 2924 чалавекі (7,26 працэнта);

в) артыкул 65 (зносіны ў контррэвалюцыйных мэтах з замежнай дзяржавай) — 848 чалавек (2,18 працэнта);

г) артыкул 66 (аказанне дапамогі замежнай буржуазіі) — 1408 чалавек (3,49 працэнта);

д) артыкул 67 (схіленне замежнай дзяржавы да нападу на СССР) — 111 чалавек (0,28 працэнта):

е) артыкул 69 (падрыў дзяржаўнай прамысловасці...) — 1871 чалавек (4,64 працэнта);

ж) артыкул 70 (ажыццяўленне тэрарыстычных актаў, накіраваных супраць прадстаўнікоў Савецкай улады) — 1227 чалавек (3,05 працэнта);

з) артыкул 71 (разбурэнне ці пашкоджанне дзяржаўнай маёмасці) — 2196 чалавек (5,45 працэнта);

і) артыкул 73 (неданясенне аб дакладна вядомым контррэвалюцыйным злачынстве) — 200 чалавек (0,496 працэнта);

к) артыкул 74 (актыўныя дзеянні супраць рабочага класа і рэвалюцыйнага руху) — 2179 чалавек (5,41 працэнта);

л) артыкул 75 (контррэвалюцыйны сабатаж) — 824 чалавекі (2,05 працэнта).

Многім ахвярам палітычных рэпрэсій прад'яўлялася абвінавачанне адразу па некалькіх саставах контррэвалюцыйных злачынстваў.

А вось як выглядаюць статыстычныя даныя па гадах асуджэння:

1919 — 5 чалавек (0,01 працэнта)
1920 — 165 чалавек (0,41 працэнта)
1921 — 147 чалавек (0,37 працэнта)
1922 — 21 чалавек (0,05 працэнта)
1923 — 18 чалавек (0,05 працэнта)
1924 — 120 чалавек (0,6 працэнта)
1925 — 122 чалавекі (0,3 працэнта)
1926 — 146 чалавек (0,36 працэнта)
1927 — 190 чалавек (0,47 працэнта)
1928 — 233 чалавекі (0,58 працэнта)
1929 — 1532 чалавекі (3,8 працэнта)
1930 — 3760 чалавек (9,33 працэнта)
1931 — 1096 чалавек (2,72 працэнта)
1932 — 2058 чалавек (5,11 працэнта)
1933 — 6144 чалавекі (15,25 працэнта)
1934 — 636 чалавек (2,58 працэнта)
1935 — 640 чалавек (1,59 працэнта)
1936 — 626 чалавек (1,55 працэнта)
1937 —10.065 чалавек (24,98 працэнта)
1938 — 5975 чалавек (14,83 працэнта)
1939 — 477 чалавек (1,18 працэнта)
1940 — 1848 чалавек (4,59 працэнта)
1941 — 907 чалавек (2,25 працэнта)
1942 — 109 чалавек (0,27 працэнта)
1943 — 50 чалавек (0,12 працэнта)
1944 — 105 чалавек (0,26 працэнта)
1945 — 968 чалавек (2,4 працэнта)
1946 — 549 чалавек (1,36 працэнта)
1947 — 142 чалавекі (0,35 працэнта)
1948 — 119 чалавек (0,3 працэнта)
1949 — 230 чалавек (0,57 працэнта)
1950 — 133 чалавекі (0,33 працэнта)
1951 — 152 чалавекі (0,38 працэнта)
1952 — 35 чалавек (0,09 працэнта)
1953 — 8 чалавек (0,02 працэнта)

Розныя меры пакарання атрымалі нашы суайчыннікі, прыцягнутыя да адказнасці: 116 (2,94 працэнта) з іх былі сасланы, 4460 (11,07 працэнта) высланы, а астатнім па прыгавору суда ці рашэнню несудовых органаў былі вызначаны розныя тэрміны пазбаўлення волі:

да 1 года турмы і паражэння ў правах былі прыгавораны 913 чалавек (13,04 працэнта)

5 гадоў папраўча-працоўных лагераў (ППЛ) атрымалі 6415 чалавек (15,92 працэнта)

6 гадоў ППЛ — 205 чалавек (0,51 працэнта)

7 гадоў ППЛ — 226 чалавек (0,56 працэнта)

8 гадоў ППЛ — 2677 чалавек (6,64 працэнта)

10 гадоў ППЛ — 5825 чалавек (14,45 працэнта) (У 20—30-я гады гэта быў найбольшы тэрмін пазбаўлення волі. — У.А.)

12 гадоў ППЛ — 7 чалавек (0,02 працэнта)

15 гадоў ППЛ — 102 чалавекі (0,25 працэнта)

20 гадоў ППЛ — 30 чалавек (0,07 працэнта)

25 гадоў ППЛ — 170 чалавек (0,42 працэнта).

І што вельмі цяжка ўсвядоміць, 12.864 чалавекі (31,92 працэнта) былі прыгавораны да вышэйшай меры пакарання ці, як запісана ў Крымінальным кодэксе 1928 года, да вышэйшай меры сацыяльнай абароны. Карацей кажучы, былі расстраляны.

А цяпер аб рэабілітацыі. У 50-я—пачатку 60-х гадоў рэабілітацыя ішла даволі шпаркімі тэмпамі. Гэта відаць і з праведзенага аналізу.

У 1955 годзе было рэабілітавана 300 чалавек (0,82 працэнта),
У 1956 г. — 1876 (4,66 працэнта),
У 1957 г. — 1794 (4,45 працэнта),
У 1958 г. — 2305 (5,72 працэнта),
У 1959 г. — 2005 (4,98 працэнта),
У 1960 г. — 1603 (3,98 працэнта),
У 1961 г. — 819 (2,03 працэнта),
У 1962 г. — 610 (1,51 працэнта),
У 1963 г. — 416 (1,03 працэнта).

Затым гэты працэс паступова пачынае затухаць.

У 1964 годзе рэабілітавана 368 чалавек (0,9 працэнта),
У 1965 г. — 372 (0,92 працэнта),
У 1966 г. — 362 (0,8 працэнта),
У 1967 г. — 222 (0,55 працэнта),
У 1968 г. — 185 (0,46 працэнта),
У 1969 г. — 133 (0.33 працэнта),
У 1970 г. — 42 (0,1 працэнта),
У 1971 г. — 61 (0,15 працэнта).

З 1972 па 1988 год працэс рэабілітацыі практычна не адбываўся. У дадзеным канкрэтным выпадку толькі ў 1977 годзе былі рэабілітаваны 19 чалавек (0,05 працэнта) і ў 1987-м — 19 (0,05 працэнта). Новы імпульс працэс рэабілітацыі атрымаў з канца 80-х гадоў і асабліва з пачатку 90-х, калі ў нашай суверэннай дзяржаве была прынята Пастанова Вярхоўнага Савета «Аб парадку рэабілітацыі ахвяр палітычных рэпрэсій 20—80-х гадоў у Рэспубліцы Беларусь». Так, ужо ў 1989 годзе было рэабілітавана 19.798 чалавек (49,13 працэнта), у 1990 г. — 782 (1,94 працэнта), у 1991 г. — 282 (0,7 працэнта), у 1992 г. — 3407 (8,45 працэнта), у 1993 г. — 216 (1,24 працэнта), у 1994 г. — 193 (0,48 працэнта).

40.300 людскіх лёсаў, аб якіх ішла гаворка, — гэта больш як 6,5 працэнта ад ацэначнай лічбы ўсіх ахвяр палітычных рэпрэсій 20—50-х гадоў у Беларусі. На аснове праведзенага аналізу ёсць магчымасць гаварыць аб нейкіх агульных канцэптуальных падыходах па некаторых пазіцыях пры далейшым вывучэнні пытання аб тым, што здарылася ў нас у 20—50-я гады.

Уладзімір АДАМУШКА, намеснік старшыні Камітэта па архівах і справаводству Рэспублікі Беларусь, кандыдат гістарычных навук.

Сяргей ГРАХОЎСКІ

РАЗВОДДЗЕ

І сёлета будзе паводка,
Як толькі растануць снягі,
Сарвецца прамерзлая лодка,
Разводдзе затопіць стагі,

Венецыяй стане Палессе:
Да ганкаў прыстануць чаўны,
Пачуецца лямант і песня
Цяпер і з сівой даўніны.

Вада закіпіць, завіруе,
Растоптаны зімнік знясе,
Вярбу перакуліць старую
Ў зялёнай апошняй красе.

Спалошча сатлелае смецце,
На крызе — і пер'е, і кроў,
І коцікі ўспыхнуць на вецці,
Як свечкі, над кручай віроў.

Зламаная ветрам галінка
Ў дзівоснай сваёй пекнаце
Прыб'ецца вадой да суглінка,
Зачэпіцца і расцвіце.

На сілу і веліч паводкі
Гатовы да зорнай начы
З трывогай, як нашыя продкі,
Глядзець з узбярэжжа Пцічы.

1996

ВЕРАСНІЦА

Не ведаю, чаму дагэтуль сніцца
На Тураўшчыне вёска Верасніца,
Над Прыпяццю зімовыя дубы,
У пасівелым небе галубы,
Гладышкі і даёнкі на платах,
Гарбузніку і канапляны пах,
Каляндры і завялых мальваў подых,
І шум сухога лісця на гародах,
На беразе засмоленыя лодкі
І на вірах лілеі, быццам сподкі,
Гайдаюцца на загусцелай хвалі
Дажджынкі, як крыштальныя каралі,
Звіняць па затуманенай вадзе,
Зажураны па вішаі ідзе
Падбіты бусел адзінокі
І з сумам паглядае на аблокі,
Што праплываюць нізка-нізка.
За імі, як ружанцу нізка,
Спяшаюцца ў вырай журавы,
Каб прыляцець да першае травы.
Ім наўздагон ракітніку кусты
Шлюць каляровыя паштоўкі і лісты.
Не ўспомню, колькі прастаяў гадзін
Я над асенняй Прыпяццю адзін,
А і дагэтуль часта сніцца
Зажураная вёска Верасніца.
Яе прыпеўкі і яе тугу
Я ў памяці і ў сэрцы берагу.

1994—96

А САЛАВЕЙ СПЯВАЕ

Бывае горка на душы,
Калі трывожна ў свеце,
А салавей пяе ў глушы
Чаромхавага вецця.

Заходзіць сонца за лясы
І ўзыдзе, як заўсёды,
Але цішэюць галасы
Яшчэ жывой прыроды.

Яе пакінулі на здзек
І нелюдзі, і людзі.
Няўжо і дваццаць першы век
Такі трывожны будзе?

Мне кажуць: «Боль не варушы,
Пакуль душа жывая».
Як добра, што ў лясной глушы
Зноў салавей спявае.

❑ ❑ ❑

Навошта мне дарэмная трывога
Пра нашу і не нашую бяду,
Калі і я з памылкамі да Бога
І ўсімі недахопамі пайду.

Пакаюся ва ўсім і павінюся,
І літасці адзінай папрашу:
Пакінуць назаўсёды ў Беларусі
Маю невінаватую душу.

ПАКУЛЬ ЖЫВЕ НАРОД — ЖЫВЕ І МАСТАЦТВА

(з нагоды аднаго інтэрв'ю)

У рэдакцыю газеты «Звязда»

Просім надрукаваць адкрыты ліст прафесарска-выкладчыцкага саставу Беларускай акадэміі мастацтваў, у якім дадзены адказ Мінскага мастацкага вучылішча і Мінскага мастацкага ліцэя пры БелАМ на пытанні мастацкай адукацыі, закранутыя М. А. Савіцкім у інтэрв'ю вашай газеце «Мастацтва вымірае?..» ад 4 мая 1996 года.

*Сярод падпісаўшых ліст: народныя мастакі Беларусі, лаўрэаты Дзяржаўнай прэміі, прафесары **Г. Х. Вашчанка, В .П. Шаранговіч**, народны мастак Беларусі, прафесар **М. В. Данцыг**, народны мастак Беларусі **Ул. І. Стальмашонак**, народны артыст Беларусі, лаўрэат Дзяржаўных прэмій, прафесар **В. М. Раеўскі**, дацэнт **Ул. Ул. Іваноў**, заслужаныя дзеячы мастацтваў Беларусі, прафесары **А. В. Бараноўскі, Э. П. Герасімовіч, Ул. П. Забэла, Ул. П. Савіч, Ул. А. Тоўсцік**, заслужаныя дзеячы мастацтваў Беларусі, дацэнты **А. І. Бутакоў, М. Ул. Кірэеў**, заслужаны артыст рэспублікі, прафесар **І. Я. Курган**, заслужаныя артысты Беларусі, прафесары **Ф. С. Варанецкі, Ул. А. Мішчанчук**, заслужаная артыстка Беларусі **Д. І. Іванова** і іншыя (усяго 117 подпісаў).*

Ад імя калектыву — прарэктар па навучальнай працы прафесар А. А. КАЛЯДА.

На працягу ўжо многіх гадоў мы чуем у прэсе рэзкія выпады М. Савіцкага ў адрас Беларускай акадэміі мастацтваў, а раней — Беларускага тэатральна-мастацкага інстытута. Выказванні ў апошнім інтэрв'ю газеце «Звязда» (ад 4 мая 1996 года) перапоўнены ўсякую меру і носяць крайне суб'ектыўны характар не толькі адносна нашай навучальнай установы, але і сярэдніх мастацкіх навучальных устаноў, такіх, як Мінскае мастацкае вучылішча, Беларускі мастацкі ліцэй, Мінскі мастацкі ліцэй.

У інтэрв'ю закрануты чалавечы гонар і прафесіянальная годнасць сотняў выкладчыкаў і тысяч студэнтаў і навучэнцаў, [illegible]. Па-Вашаму, Міхаіл Андрэевіч, выходзіць, што за доўгі час [illegible] нашы выхаванцы [illegible] «азоў» мастацтва, [illegible] прафесіянальна непрыгодныя, толькі Вы, як заўсёды і ва ўсім, — «ісціна ў апошняй інстанцыі» — [illegible] шмат часу, каб даць першапачатковую прафесіянальную адукацыю, хаця Вашы творчыя майстэрні [illegible] да адукацыйнай установай. Вы задаволены, калі хоць аднаго мастака выпусціце. А астатнія, што прыходзяць да Вас і адыходзяць, з'яўляюцца, па-вашаму, прафесіянальна непрыгоднымі? Пабойцеся Бога! Яны прыходзяць да Вас ужо сфарміраванымі творчымі асобамі, многія ўжо членамі Саюза мастакоў.

А адносіны Акадэміі і творчых майстэрань заўсёды былі адназначнымі і заключаліся яны толькі ў адным — нашы выпускнікі прыходзілі да Вас папрацаваць творча. Тым больш, што там прадастаўляецца бясплатная майстэрня і добрая стыпендыя.

Сваім стаўленнем да выпускнікоў акадэміі Вы абражаеце не толькі іх асобы, але і ўсё беларускае мастацтва. З выпускнікоў акадэміі складаецца Беларускі саюз мастакоў, Саюз тэатральных дзеячаў і дызайнераў, частка з іх працуе на тэлебачанні і ў кінематографе.

Вы не хочаце прызнаць таго, што многія выпускнікі за дыпломныя працы атрымалі вышэйшыя ўзнагароды СССР, шэраг дыпломных прац увасоблены ў скульптурных помніках і манументальных роспісах, атрымана шмат іншых узнагарод і адзнак, нашы выхаванцы і выкладчыкі выстаўляюцца па ўсім свеце.

Дык што, усе яны недавукі з недаразвітым вобразным і інтэлектуальным мысленнем? Ваша заява, што апошнім часам «зруйнаваны» навучальны працэс, не з'яўляецца праўдай, бо яшчэ ў 1979 годзе [illegible] у 1981 г. з дапамогай высокіх уладных структур Вы дабіваецеся залічэння ў нашу установу свайго сына, не прайшоўшага па конкурсу (адпаведныя дакументы захоўваюцца ў архіве акадэміі). Выходзіць, заўсёды ў акадэміі было дрэнна і менавіта таму, што тут Вас не прызналі». Але, наколькі нам вядома, раней Вас запрашалі на кафедры станковага і манументальнага жывапісу. [illegible] выкладчыцкая праца Вас ніколі не [illegible]. Вы лепш за ўсё [illegible] крытыкаваць і навучаць.

[illegible] насадзіць свае ўяўленне аб мастацтве, і тым больш аб навучальным працэсе, [illegible] тэорыі не [illegible]. Мастацтва не мае межаў, мастацтва не можа быць запраграмавана. Не трэба заклікаць нашых мастакоў пад лозунгам «уперад — назад да сацыялістычнага рэалізму». Успомніце, што сказаў старажытнагрэчаскі філосаф: «Два разы ў адну раку ўвайсці нельга».

Мастацтва развіваецца ў часе, а ў сённяшні складаны час і мастацтва развіваецца складана, ёсць [illegible] акадэмія вядзе падрыхтоўку па 14 спецыяльнасцях і 41 спецыялізацыі. Вы можаце сказаць, што мелі на ўвазе нешта адно, але Вы ж ганьбіце акадэмію ў цэлым, яе прафесарска-выкладчыцкі састаў.

Затое «глыбокае вывучэнне» навучальнага працэсу ў акадэміі прывяло Вас да высновы, што ён палітызаваны, хаця не зразумела, як ён можа быць у нас такім. Ці не грунтуецца гэтая выснова на тым, што толькі з нашай навучальнай установы маглі выйсці такія «палітыкі ад культуры», як Андрэй Савіцкі і Юрый Азаронак?

І апошняе. Культура не можа выміраць, як тыя маманты, а толькі паміраць, і паміраць яна можа толькі разам з народам. У гістарычным працэсе развіцця народа і дзяржавы яе ўзровень можа быць розным. Але пакуль жыве народ — жыве і яго культура, жыве яго душа, якая прагне творчасці і духоўнай сілы.

СУМНАЯ ГІСТОРЫЯ З АПТЫМІСТЫЧНЫМ КАНЦОМ

Пачалося ўсё ў сакавіку бягучага года. Менавіта тады ў Маладзечне задумалі зжыць са свету месцовае ПТВ № 135: каб, як было заяўлена, адкрыць на базе гэтай навучальнай установы школу для дзяцей новага мікрараёна.

На першы погляд, неблагая думка. Але справа ў тым, што ПТВ — адзіная навучальная установа ў нашай рэспубліцы, якая рыхтуе пекараў. Тут вучацца будучыя хлебапёкі, кандытары, слесары па рамонту харчовага абсталявання і слесары-гідрааўтаматчыкі.

Усяго ў вучылішчы займаецца каля пяцісот навучэнцаў, якія павінны былі б проста пайсці... на вуліцу. Разам з настаўнікамі. Апошнія, праўда, не засталіся маўклівымі манекенамі, а пачалі бязлітасную барацьбу за свае правы.

Куды яны толькі не пісалі, але настаялі на сваім. І перамаглі: пастановай Мінскага аблвыканкома (менавіта ў яго юрысдыкцыі знаходзяцца ўсе будынкі апальнага ПТВ) вучылішча хлебапрадуктаў будзе жыць. Такую выснову зрабілі па выніках сваёй паездкі ў Маладзечна намеснік старшыні аблвыканкома сп. Паўлюкевіч і начальнік упраўлення адукацыі Мінаблвыканкома сп. Новік.

Што ж, брава Мінскаму аблвыканкому. Добрая справа ўсім хто есць хлеб, які пякуць былыя навучэнцы ПТВ № 135, на радасць.

Мікалай ЛІТВІНАЎ.

ГЛАЗКОЎ Ілья Міхайлавіч

16 мая 1996 г. пасля цяжкай працяглай хваробы памёр выдатны арганізатар навукі і прамысловай вытворчасці, прафесар, доктар тэхнічных навук, былы намеснік Старшыні Савета Міністраў БССР Глазкоў Ілья Міхайлавіч.

Ілья Міхайлавіч Глазкоў нарадзіўся 1 жніўня 1922 г. у г. Генічэску Херсонскай вобласці ў сям'і рабочых. У 1940 годзе пасля заканчэння сярэдняй школы быў прызваны ў Савецкую Армію, удзельнічаў у партызанскім руху Беларусі: партызан, камандзір роты, камісар атрада «Чырвонагвардзейскі», камандзір атрада «Барацьба» Шчучынскага партызанскага злучэння.

З 1944 па 1958 год працаваў у камсамольскіх, партыйных і гаспадарчых органах рэспублікі. У 1954 годзе закончыў Беларускі політэхнічны інстытут. З 1958 да 1962 года быў намеснікам галоўнага канструктара Мінскага аўтамабільнага завода, начальнікам аддзела, галоўным канструктарам праекта СКБ прэцызійных станкоў. У лістападзе 1962 г. прызначаны начальнікам канструктарскага бюро дакладнага электроннага машынабудавання, а ў студзені 1970 г. — генеральным дырэктарам навукова-вытворчага аб'яднання «Планар». З лютага 1974 г. па кастрычнік 1982 г., да выхаду на пенсію, працаваў намеснікам Старшыні Савета Міністраў БССР.

Пайшоў з жыцця чалавек, які з глыбокім веданнем справы вырашаў пытанні развіцця навукова-тэхнічнага прагрэсу ў рэспубліцы.

І. М. Глазкоў быў буйным спецыялістам у галіне электроннага машынабудавання, пры яго непасрэдным удзеле выкананы шэраг важных работ па стварэнню складанага прэцэзійнага оптыка-механічнага і зборачнага тэхналагічнага абсталявання для вытворчасці інтэгральных схем.

У 1974 годзе ім абаронена доктарская дысертацыя па спецыяльнасці цвёрдацельная мікраэлектроніка. І. М. Глазкоў з'яўляўся лаўрэатам Дзяржаўнай прэміі СССР у галіне навукі і тэхнікі, аўтарам 50 навуковых работ, у тым ліку 2 манаграфій, і 23 вынаходак. Для яго былі характэрны прынцыповасць і настойлівасць, яму былі ўласцівы на ўсіх участках працоўнай дзейнасці канкрэтнасць і мэтанакіраванасць у вырашэнні пастаўленых задач.

Яго вылучалі душэўная шчодрасць, спагадлівасць, прыстойнасць. Гэтыя агульначалавечыя якасці прыцягвалі да яго кожнага, хто меў з ім зносіны.

За заслугі перад Радзімай І. М. Глазкоў узнагароджаны ордэнамі Леніна, Айчыннай вайны І ступені, Працоўнага Чырвонага Сцяга, Дружбы народаў, многімі медалямі. Ён быў абраны дэпутатам Вярхоўнага Савета БССР.

Светлая памяць аб Ільі Міхайлавічу Глазкове назаўсёды застанецца ў сэрцах яго калег па працы, работнікаў навукі і прамысловай вытворчасці, усіх, хто ведаў яго па працоўнай і грамадскай дзейнасці.

А.Р. Лукашэнка, М.М. Чыгір, М.У. Мясніковіч, В.М. Новікаў, С.С. Лінг, У.Г. Гаркун, У.І. Кокараў, У.В. Русакевіч, В.Б. Далгалёў, А.А. Сакалоўскі, У.В. Ярмошын, А.П. Дастанка, Л.М. Сушчэня, В.М. Ільін, П.П. Гайдэнка, А.М. Русецкі, В.А. Гурыновіч.

ЗВЯЗАЎСЯ З АЎТАБІЗНЕСАМ — БУДЗЬ ГАТОВЫ ДА БЯДЫ

Жыхар Беластока набыў у Германіі іншамарку, каб зрабіць бізнес на яе перапродажы. Прыехаў у прыгранічную з нашай краінай Кузніцу, пазнаёміўся з двума маладымі гродзенцамі. Ну і кажуць: «У нас сувязі, хочаш — дапаможам з добрым «навярам» рэалізаваць у Беларусі твой «Опель». Паляк паверыў, запрасіў добразычлівых памочнікаў у машыну. Пасля перасячэння мяжы прыемныя хлопцы [illegible] Аднаго злачынцу міліцыя ўжо затрымала, другога шукаюць.

Пагарэў на аўтабізнесе і жыхар Магнітагорска. Праўда, купіць іншамарку расіянін так і не паспеў. А як прыгожа пачынаўся яго дзелавы візіт у горад над Нёманам! Знаёмства ля гатэля з мясцовай дзяўчынай, двое сутак сумеснага адпачынку ў нумары... Але ў кожнай «казкі» ёсць канец. Так і на гэты раз: дзяўчына ўначы знікла, прыхапіўшы сумку свайго прыяцеля. Той — у міліцыю: «Дапамажыце вярнуць 7 тысяч «баксаў» і паўтара мільёна расійскіх рублёў». Можа, і вернуць. Ну а пакуль ні грошай, ні «Мерседэса».

Барыс ПРАКОПЧЫК.

ЗА АДНЫМ СТАЛОМ — УВЕСЬ ПАЛІТЫЧНЫ СПЕКТР БЕЛАРУСІ

Спосабы дасягнення згоды ў грамадстве і рацыянальныя шляхі вырашэння сацыяльна-эканамічных праблем шукаюць разам удзельнікі міжнароднай навуковай канферэнцыі, што адкрылася 16 мая ў Мінску.

Яе тэма — «Палітычны працэс у Беларусі і перспектывы яго развіцця». Арганізатарамі сустрэчы выступілі Беларуская асацыяцыя палітычных навук і Мінскі міжнародны адукацыйны цэнтр (ММАЦ) пры ўдзеле Міністэрства адукацыі і навукі краіны, шэрага інстытутаў і рэдакцый рэспубліканскіх газет і ў прыватнасці газеты «Звязда». У рабоце канферэнцыі прымаюць удзел кіраўнікі выканаўчай, заканадаўчай і судовай уладаў рэспублікі, палітычныя дзеячы, лідэры партый, прафсаюзаў і грамадскіх рухаў, вучоныя Беларусі, Расіі, Германіі і ЗША.

— Каб дыялог быў больш важкім, мы запрасілі за адзін стол прадстаўнікоў усяго палітычнага спектра нашай краіны, — сказаў карэспандэнту БЕЛТА дырэктар ММАЦ, член-карэспандэнт АН Беларусі Пётр Нікіценка. — Абмен думкамі па вострых пытаннях сучаснасці адбываецца як на пленарных пасяджэннях, так і ў секцыях. Удзельнікі канферэнцыі абмяркоўваюць шляхі і асаблівасці суверэнізацыі Беларусі, праблемы фарміравання ў нас прававой дзяржавы, а таксама разглядаюць баланс знешнепалітычных прыярытэтаў паміж Усходам і Захадам, які, на думку прысутных, з'яўляецца ўмовай забеспячэння нацыянальнай бяспекі краіны.

Валянціна МЕНШЫКАВА, БЕЛТА.

ВЯЧАСЛАЎ СІЎЧЫК ШПІТАЛІЗАВАНЫ?

Як паведамілі рэдакцыі «Звязды» ў Беларускім хельсінкскім камітэце і штаб-кватэры Беларускага народнага фронту са спасылкай на адваката зняволеных Ю.Хадыкі і В.Сіўчыка Надзею Дудараву, 15 мая быў праведзены медыцынскі агляд гэтых вязняў спецыяльнай камісіяй. У выніку быў засведчаны факт рэзкага пагаршэння здароўя Вячаслава Сіўчыка з прычыны яго галадоўкі, што працягваецца з 28 красавіка, у прыватнасці, адзначана істотнае парушэнне дзейнасці нырак. Паводле атрыманай інфармацыі, Вячаслаў Сіўчык пераведзены ў шпіталь, што знаходзіцца ў турме па вуліцы Апанскага. Родныя і сябры Сіўчыка лічаць, што яго трэба было пакласці не ў турэмны, а ў гарадскі шпіталь, бо ён яшчэ не асуджаны.

Юрый Хадыка тым часам застаецца ў СІЗО на Валадарскага і працягвае галадоўку пратэсту. Страты яго вагі, паводле не пацверджанай афіцыйна інфармацыі, склалі ўжо каля 18 кілаграмаў, яго здароўе таксама пагоршылася. Галадоўка ўступіла ўжо ў такую фазу, што спыніць яе без пільнага нагляду ўрачоў або нават шпіталізацыі немагчыма. Між іншым, родныя і сябры вязня выказваюць занепакоенасць у тым, што ў следчым ізалятары на Валадарскага няма неабходных для гэтага медыцынскіх умоў. Ля гэтага будынка працягваюцца штодзённыя пікеты родных і сяброў вязняў.

Следчы па асабліва важных справах пракуратуры горада Мінска Сяргей Новікаў, які расследуе крымінальную справу па выніках падзей 26 красавіка, пацвердзіў, што Вячаслаў Сіўчык пераведзены ў стацыянарную бальніцу сістэмы папраўча-працоўных калоній, што размешчана на вуліцы Апанскага, але ён не шпіталізаваны, а знаходзіцца там для правядзення медыцынскага абследавання камісіяй спецыялістаў гэтай бальніцы і Мінздрава. Ва ўмовах і сіламі медыцынскай часткі следчага ізалятара гэта зрабіць немагчыма. Бальніца гэтая, паводле слоў Новікава, абслугоўвае ўсе калоніі Беларусі, і тое, што Сіўчыка накіравалі туды, ён лічыць цалкам аб[illegible]

[illegible] арыштаваных пад вартай. Камісія гэтая выконвала сваю работу з 10 да 18 гадзін 16 мая. Учора вечарам у пракуратуры павінна было з'явіцца заключэнне аб стане іх здароўя, а сёння раніцай па выніках гэтага заключэння можа быць прынята рашэнне аб змяненні Сіўчыку і Хадыку меры стрымання на падпіску аб нявыездзе... Зразумела, калі ўрачы прызнаюць гэта патрэбным па медыцынскіх паказаннях.

Следчы Мінгарпракуратуры Сяргей Новікаў паведаміў, што да гэтага часу з медыцынскай часткі следчага ізалятара яму штодзённа паступалі даведкі аб стане здароўя арыштаваных. У апошняй з іх указвалася, што стан здароўя Хадыкі і Сіўчыка адпавядае тым дням галадоўкі, якую яны праводзяць, і што пагрозы для іх здароўя, паводле названай даведкі, не маецца. Аднак каменціраваць канкрэтна стан здароўя галадаючых вязняў следчы адмовіўся, бо гэта не ўваходзіць у яго кампетэнцыю, аб гэтым маюць права гаварыць толькі медыкі. С.Новікаў акрамя іншага зазначыў таксама, што тыя шматлікія заявы-паручыцельствы ад дэпутатаў, вядомых пісьменнікаў, акадэмікаў беларускіх і міжнародных арганізацый з просьбай змяніць галадаючым вязням меру стрымання будуць разгледжаны пракуратурай.

Тым часам працягваюць паступаць звароты ў Генпракуратуру і сродкі масавай інфармацыі з патрабаваннямі і просьбамі змяніць Ю.Хадыку і В.Сіўчыку меру стрымання і вызваліць іх з-пад варты. У прыватнасці, у «Звязду» прыйшла копія ліста Генеральнаму пракурору Рэспублікі Беларусь з некалькімі дзесяткамі подпісаў сяброў гісторыка-культурнага таварыства «Паходня» з Гродна, у якім выказваецца нездаволенасць дзеяннямі праваахоўных органаў, якія яны расцэньваюць як «спробу ціску на палітычную апазіцыю, несумяшчальную са статусам прававой дзяржавы».

З адкрытым лістом да Старшыні Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь Сямёна Шарэцкага звярнулася ўдзельніца вайны і дэпутат Народнага сходу Заходняй Беларусі 1939 г. Вольга Башко. У ім яна просіць вызваліць Сіўчыка і Хадыку з-пад варты пад распіску і адвесці ад іх прымяненне насілля. В.Башко зазначае, што трэба [illegible] Кручкоў і Варэнніцкі.

Валер КАЛІНОЎСКІ.

ПАЛЯМ ПАТРЭБНА ЎЖО «ВЯЛІКАЯ ВАДА»

Нягледзячы на тое, што паводка толькі-толькі скончылася, хлебаробы краіны ў шэрагу месцаў ужо адзначаюць нехватку вільгаці.

Такім чынам, праблема з наступствамі «вялікай вады» (аб чым раней шмат гаварылася) павярнулася зусім іншым бокам: з-за таго, што сёлетняя паводка аказалася меншай за разлічаную велічынню, да таго ж апошнім часам усталявалася сухое надвор'е, з'явіліся даволі сур'ёзныя праблемы з забеспячэннем вільгаццю сельскагаспадарчых раслін у шэрагу раёнаў Брэсцкай, Гомельскай і Мінскай абласцей. З просьбай пракаменціраваць сітуацыю карэспандэнт «Звязды» звярнуўся да першага віцэ-прэзідэнта Беларускага дзяржаўнага канцэрна па будаўніцтву і эксплуатацыі меліярацыйных і водагаспадарчых сістэм «Белмеліявадгас» Мікалая Паліўкі.

— Сапраўды, у шэрагу рэгіёнаў краіны на палях гаспадарак зараз назіраецца недахват вільгаці, — адзначыў Мікалай Антонавіч. — Найбольш неспрыяльная абстаноўка склалася ў тых калгасах і саўгасах, якія не перадалі свае ўнутрыгаспадарчыя меліярацыйныя сістэмы пад нагляд адпаведных эксплуатацыйных арганізацый. Што атрымалася? Для правядзення сяўбы з каналаў у многіх месцах была скінута вада. Але потым з-за адсутнасці спецыялістаў шлюзы на іх або наогул не былі зачынены, або гэта было зроблена з упушчэннем часу. Яшчэ адна сур'ёзная праблема: многія гаспадаркі наогул адмовіліся ад арашэння сваіх зямель на сёлетні сезон. Так, са 114 тысяч гектараў арашаемых плошчаў па ўсёй краіне пад нагляд меліяратараў пакуль перададзена толькі... 40 тысяч гектараў. На астатніх гэта зрабіць немагчыма з-за адслужыўшай свой век тэхнікі. Таму, карыстаючыся выпадкам, хацелася б папярэдзіць кіраўніцтва калгасаў і саўгасаў: магчымыя страты ўраджаю могуць быць значна большымі, чым эканомія зараз. Глеба за апошнія два гады высахла, таму без паліву нельга абысціся. Кожны кубаметр вады павінен быць на ўліку і выкарыстоўвацца па прызначэнню!

Сяргей РАСОЛЬКА.

МЕСЦА СУСТРЭЧЫ ЗМЯНІЦЬ НЕЛЬГА...

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.).

на ўзроўні. Праўда, да нас нярэдка падыходзілі людзі і прасілі патлумачыць, што за свята ў іх горадзе, што такое пленэр. Мы не шкадавалі часу і пачыналі расказваць магіляўчанам пра іх земляка Бялыніцкага-Бірулю, які любіў пісаць карціны на адкрытым паветры... Нас слухалі і пранікаліся пачуццём гордасці за таленавітага суайчынніка. Калі шчыра, было нешта ненармальнае ў такой сітуацыі, калі госці расказваюць гаспадарам пра іх зямлю і людзей, а не наадварот. Цешыла пачуццё, што з цягам часу гэта зменіцца.

Госці, страсці і эмоцыі

Адкрыццё пленэру — гэта яшчэ не сам пленэр. Гэта, калі можна сказаць, толькі уверцюра да вялікага твора. Мастакі — вельмі кантактныя людзі. Яны хутка пазнаёміліся паміж сабой. Дарэчы, некалькі слоў пра ўдзельнікаў. Міністэрства культуры па афіцыйных каналах разаслала запрашэнні ў блізкія і далёкія краіны. Літва прыслала Рычардаса Зданавічуса, Украіна — Аляксандра Шарамета, Польшча — Анджэя Скочыласа, Масква — Паўла Папова і Мілу Маркелаву, Мінск прадстаўлялі заслужаныя дзеячы мастацтваў Беларусі Г. Паплаўскі, Л. Дударэнка, А. Бараноўскі, маладыя мастакі Уладзімір Масленікаў і Антон Бархаткоў, Маладзечна — Мікола Аўчыннікаў, Гродна — Аляксандр Тулуп, Гомель — заслужаны дзеяч мастацтва Рэспублікі Беларусь Дзмітрый Алейнік, Віцебск — заслужаны дзеяч мастацтваў Беларусі Генадзь Шутаў і Магілёў — Рыгор Таболіч, Барыс Первунінскіх, Уладзімір Шпартаў.

Асобна пра ўдзельнікаў пленэру з Францыі, якія прывезлі ў падарунак Магілёву дзве свае карціны. Мішэль Перэн і Томас Танзілі — абодва немаладога веку.

Мішэль Перэн, напрыклад, сказаў, што ў яго ёсць тры прычыны, па якіх ён вырашыў прыехаць сюды. Першая — гэта тая, што ён прадстаўляе горад Вільердан, які з'яўляецца пабрацімам Магілёва. Жыхары Магілёва, з якімі яму давялося сустрэцца ў Францыі, па яго словах, запалі яму ў душу. Другая прычына візіту заключаецца ў тым, што маці Мішэля Перэна ў час другой сусветнай вайны дапамагла ваеннапалоннаму, беларусу, які быў родам з Гомеля. Гэты чалавек быў добрым майстрам і выразаў для сына сваёй выратавальніцы драўляную птушку. Ну, і трэцяя прычына: бацька пана Мішэля Перэна ў час вайны апынуўся разам з іншымі ваеннапалоннымі ў канцлагеры ў Старых Дарогах, адкуль яго вызваліла Чырвоная Армія.

Што датычыцца Мішэля Перэна, то ён вельмі вядомы і ў Канадзе мастак, працуе ў франкамоўнай правінцыі Квебек, у горадзе Манрэалі. Яго работы добра купляюцца.

— Я маю шчасце бачыць цэлую серыю выдатных класічных палотнаў. Да таго ж, я адчуваю ў карцінах Бірулі яго славянскую душу, ён дапамагае мне ўвайсці ў стыхію Беларушчыны.

Пан Перэн быў вельмі шчыры і адкрыты. Ён сказаў, што мастацтва ў Францыі перажывае нялёгкія часы. З яго пункту гледжання, у грамадстве адбылася своеасаблівая пераацэнка каштоўнасцей. Скажам, калі 50 гадоў назад маладая сям'я лічыла неабходным набыць творы мастацтва, то цяпер яны выбіраюць паездку, адпачынак, падарожжа. І таму выстаўкі адбываюцца рэдка.

Відавочна, наша грамадства яшчэ не дайшло да такой ступені цывілізацыі і прагматычнасці. І выяўленчае мастацтва, як сказаў намеснік міністра культуры Уладзімір Рылатка, перажывае не горшыя часы. Сістэма духоўных каштоўнасцей яшчэ працуе. Праблема ў тым, каб да яе праз мастацтва далучыць як мага больш людзей.

Аб прэстыжнасці пленэру, які будзе адбывацца на працягу амаль месяца на Магілёўшчыне, можа сведчыць і тое, што на яго адкрыццё прыехалі Надзвычайны і Паўнамоцны Пасол Літоўскай Рэспублікі ў Рэспубліцы Беларусь пан Віктарас Баўбліс, саветнік па культуры пасольства Расійскай Федэрацыі пан Уладзімір Жытнікаў, народны мастак Беларусі, прафесар, лаўрэат Дзяржаўнай прэміі Беларусі Гаўрыіл Вашчанка, народны мастак Расіі, член-карэспандэнт Расійскай акадэміі мастацтваў, лаўрэат Дзяржаўнай і міжнародных прэмій Ігар Абросаў.

На прэс-канферэнцыі з нагоды адкрыцця пленэру журналісты закранулі вельмі актуальную цяпер тэму эканамічнай і палітычнай інтэграцыі Беларусі і Расіі. У прыватнасці, многіх цікавіла, які ўплыў на нацыянальнае мастацтва Беларусі могуць аказаць больш цесныя сувязі з Расіяй. Сама пастаноўка гэтага пытання сведчыла аб тым, што праблема існуе, і таму многія выказалі свой пункт гледжання.

Антон Бархаткоў быў вучнем Бірулі

Прыемнай нечаканасцю для журналістаў была прысутнасць на пленэры ў якасці ўдзельніка 82-гадовага мастака з Мінска Антона Бархаткова. Яго адданасць мастацтву проста ўражвае. Нягледзячы на дрэнны стан здароўя, ён усё ж вырашыў паехаць на пленэр — і тым аддаць даніну павагі настаўніку.

З Вітольдам Бірулем ён сустрэўся ў 1944 годзе, калі ў Маскве рыхтавалася выстаўка беларускіх мастакоў. З таго часу яны сябравалі.

Аднойчы Вітольд Каэтанавіч папрасіў маладзейшага калегу, каб ён напісаў яго партрэт.

— Цяпер я натуршчык, а ты — мастак, — сказаў Бялыніцкі-Біруля Бархаткову. — Даю табе дзве гадзіны.

Паглядзеўшы, што паспеў зрабіць за дзве гадзіны Бархаткоў, ён застаўся задаволены і працягваў пазіраваць яшчэ цэлыя тры гадзіны. Гэты партрэт Антон Бархаткоў прывёз на выстаўку ў Маскву ў 1947 годзе. У час вучобы ў мастацкім інстытуце імя Сурыкава ў Маскве Антон Бархаткоў амаль штодня бываў у майстэрні і на дачы Бірулі. А ў 1947 годзе Бялыніцкага-Бірулю запрасіў у Мінск сакратар ЦК КПБ Панамарэнка. Ён пасяліў Бірулю і Бархаткова на ўрадавай дачы, прадаставіў ім сваю машыну, каб было зручней дабірацца. Менавіта ў гэты час Антон Бархаткоў пастаянна працаваў побач са славутым майстрам. Побач, але не разам. Біруля любіў пісаць пейзажы, застаючыся сам-насам з прыродай, з дрэвамі і цэркаўкамі.

Антона, як вучня, вельмі цікавіла, як жа працуе Біруля. І калі-нікалі ён падкрадваўся цішком да таго месца, дзе атабарыўся Біруля, і назіраў за ім. Па словах Антона Бархаткова, пісаў Біруля эцюды 2-3 гадзіны, не болей — быў ужо немалады і хутка стамляўся. Пасля абеду яны звычайна адпачывалі, а пасля наладжвалі абмеркаванне зробленага. Пра ўрокі жывапісу свайго настаўніка Антон Бархаткоў памятае і цяпер, а карціну «Квітнеючая яблыня», па якой прайшоўся пэндзлем настаўнік, ён захоўвае як святую рэліквію ў сваім доме.

Вынікі падсумуем пазней

Ужо 15 мая ўдзельнікі пленэру паехалі ў Бялынічы, каб на свае вочы ўбачыць тое месца і тую зямлю, якой ніколі не здрадзіў вялікі мастак. Менавіта тут, у ваколіцах Бялыніч, яны будуць пісаць першыя эцюды. Якой ім убачыцца гэты край? Ці змогуць яны пераадолець тую высокую планку, зададзеную ў мастацтве майстрам Бірулем? Пажадаем ім гэтага.

Таццяна АНТОНАВА.

P. S. Вынікам работы пленэру будзе вялікая мастацкая выстаўка. Сачыце за «Звяздой» і вы даведаецеся пра гэту падзею.

ПОГЛЯД

ЗНОЎ ЧУВАЦЬ АМАЛЬ ЗАБЫТЫ БРАЗГАТ ЗБРОІ...

Аднойчы ў недалёкай будучыні, прачнуўшыся раніцай, мы са здзіўленнем можам выявіць, што наша краіна зноў ператвараецца ў парахавы склад, а ўсе мы — у заложнікаў новых ваенных арсеналаў. Што на пустуючыя ваенныя базы, якія ў часы СССР былі размешчаны ледзь не ў кожным з больш як ста раёнаў Беларусі, зноў паўзе стальная армада бранятэхнікі. Што падземныя ракетныя шахты, па чыёйсьці дальнабачнай прыхамаці не ўзарваныя пасля вываду расійскіх ракет, зноў «пры справе»: абнесены калючым дротам і ўтрымліваюць смертаносныя ядзерныя боегалоўкі.

Ператварэнне Беларусі ў новы пярэдні край процістаяння, якое паўторна намячаецца паміж Захадам і Расіяй, абяцае набыць намнога больш небяспечныя і пачварныя для Беларусі формы, чым гэта было раней. Усё ж у пасляваеннай гісторыі размежавальная лінія праходзіла не праз БССР, а за тысячу кіламетраў на Захад, за буфернымі Польшчай і ГДР. Беларусь знаходзілася ў цэнтры сацыялістычнага лагера, і ёй адводзілася роля глыбока эшаланіраванага тылу.

Сёння ў Еўропе — кардынальна іншыя геапалітычныя рэаліі. Усходняя Еўропа, у тым ліку тры з пяці суседніх з намі дзяржаў, вызваліўшыся ад камуністычных рэжымаў, шпарка рушылі на Захад. Зразумела, яны дбаюць пра сваю бяспеку. І гарантыі гэтай бяспекі бачаць у далучэнні да блока НАТО. Ці можа быць па-іншаму ў краінах, якія на працягу апошняга паўстагоддзя станавіліся аб'ектамі экспансіі з боку СССР? Ні дзяржавы, ні народы Балтыі не могуць і не маюць маральнага права забыць трагічны вопыт 1940 года, страту не[illegible]

НАТО падтрымлівае каля 70 працэнтаў насельніцтва — гэта адзін з самых высокіх паказчыкаў у постсацыялістычных краінах.

Афіцыйная пазіцыя Беларусі наконт пашырэння блока НАТО на ўсход — рэзка негатыўная. Прычым у апошнія месяцы яна становіцца ўсё больш катэгарычнай. Апошнія выказванні Прэзідэнта Аляксандра Лукашэнкі падчас святкавання гадавіны Перамогі аб «набліжэнні страшнага монстра НАТО да межаў нашай сінявокай Беларусі» набылі шырокі рэзананс у Еўропе і выклікалі зразумелую рэакцыю. Паказальна, што адразу ўслед за гэтым расійскі міністр абароны Павел Грачоў ва ўльтыматыўнай форме так абазначыў будучыню нашай дзяржавы: калі Паўночнаатлантычны альянс прыходзіць у Польшчу — Расія стварае пярэдні край абароны ў Беларусі.

У апошні час па прычыне зразумелых працэсаў Захад у многім перастае разглядаць Беларусь як самастойнага раўнапраўнага партнёра ў міжнародных адносінах.

Зразумела, амбіцыямі можна і ахвяраваць, калі размова ідзе пра відавочныя эканамічныя выгады, якія б палепшылі дабрабыт людзей. Урэшце, у свядомасці большасці беларусаў каштоўнасць незалежнасці ўласнай дзяржавы стаіць далёка не на самым галоўным месцы.

Аднак ці гатова большасць грамадзян Беларусі ў імя братэрскіх пачуццяў да Расіі і рускіх на тое, каб краіна (адзіная з постсавецкіх дзяржаў) была ператворана ў ваенны плацдарм, у пляцоўку для расійскіх ядзерных ракет, на якую былі б нацэлены арсеналы амаль усяго заходняга свету?

Год таму, на майскім рэферэндуме 1995 года, большасць тых, хто прыйшоў на выбар[illegible] ня НАТО да сваіх межаў вымушана шукаць падтрымкі ў Расіі і нарошчваць свой ваенны патэнцыял.

На працягу апошняга стагоддзя Беларусь амаль перманентна была начынена каласальнай колькасцю зброі і войскаў. І ўсё гэта, зразумела, тлумачылася інтарэсамі бяспекі. Ці ўратавала гэта яе ад разбурэння і вынішчэння? Наадварот, чым больш мілітарызаванай была гэта тэрыторыя, тым у больш жорсткі тэатр ваенных дзеянняў яна ператваралася: у 1914-м, 1915-м, 1920-м, 1941-м, 1944-м... Канцэнтрацыя ваеннай сілы не несла беларусам нічога, апроч вынішчэння і разрухі. І, наадварот, тыя невялікія і сярэднія дзяржавы Еўропы, якія не ўскладалі на сябе непасільны ваенны цяжар (ці, прынамсі, з'яўляліся найменш мілітарызаванымі часткамі імперый), праходзілі праз сусветныя войны з непараўнальна меншымі і чалавечымі ахвярамі, і разбурэннямі.

Беларусь — маленькая і не надта развітая краіна. Не ёй вырашаць лёсы свету і іграць першыя ролі на міжнароднай арэне. Не ёй перадзельваць свет ці прэтэндаваць на новыя тэрыторыі. Дык у імя чаго бразгаць зброяй і ставіць перад светам ультыматумы?

Ці не намнога больш узважаную і мудрую пазіцыю займае наша паўднёвая суседка — Украіна, лёс якой такі падобны на наш? Кіеў дагэтуль не выказаў ніякіх адносінаў да пашырэння НАТО і не спяшаецца ствараць ніякі ўсходні блок. Украіна не заклапочана вялікадзяржаўнымі амбіцыямі і спакойна і настойліва (хоць і не без цяжкасцей) адбудоўвае ўласную дзяржаву.

Акрамя ўсяго іншага, ніхто не адмяняў артыкул 18 дзеючай Канстытуцыі Беларусі: **«Рэспубліка Беларусь ставіць за мэту зрабіць сваю тэрыторыю без'ядзернай зонай, а дзяржаву — нейтральнай».** Калі [illegible]

Валянцін ЖДАНКО.

У СВЕЦЕ
ПЕЛЕНГ-НАВІНЫ

У РАСІІ ІСНУЮЦЬ ПРАДПАСЫЛКІ АДРАДЖЭННЮ ЦЭНЗУРЫ

Саюз расійскіх журналістаў папярэджвае аб магчымасці адраджэння цэнзуры, якая можа быць адноўлена ў краіне ўжо ў бліжэйшыя месяцы. Пра гэта заявіў на кангрэсе свабоднай прэсы ў Маскве сакратар Саюза журналістаў Павел Гуціёнтаў. Ён паведаміў, што два дні таму на парламенцкіх слуханнях па канцэпцыі інфармацыйнай бяспекі краіны была з адабрэннем сустрэта прапанова прадстаўніка Міністэрства абароны стварыць камітэты па ахове дзяржаўных тайнаў у друку. Акрамя гэтага, па словах Гуціёнтава, распрацоўваецца ідэя фарміравання нейкай дзяржаўнай ідэалогіі, а гэта можа прывесці да парушэння правоў расійскіх журналістаў і свабоды сродкаў масавай інфармацыі.

А РАЗВЕДКА ДАЛАЖЫЛА ДАКЛАДНА...

Дудаеўскія ўзброеныя фарміраванні плануюць правесці тэракты падчас маючага адбыцца візіту Барыса Ельцына ў Чачню. Пра гэта паведаміла крыніца ў адным з расійскіх сілавых ведамстваў са спасылкай на даныя разведкі. З фарміравання чачэнскага палявога камандзіра Шаміля Басаева створаны дзве групы, да 40 баевікоў у кожнай. Адной з іх даручана арганізаваць дыверсію ў раёне аэрапорта «Паўночны», куды, як чакаецца, павінен прыбыць кіраўнік дзяржавы. Другой групе даручана правесці тэракты і дыверсіі за межамі Чачні. Паводле даных разведкі, баевікі ўжо вызначылі магчымыя рэгіёны для нападу — гэта Стаўрапольскі і Краснадарскі краі, а таксама Растоўская вобласць.

ЕЛЬЦЫНУ НІЧОГА НЕ ПАГРАЖАЕ?

Між тым у Чачні вышэйшы палітычны орган узброенай апазіцыі — Дзяржаўны савет заявіў, што ні спецслужбамі баевікоў, ні армейскімі падраздзяленнямі не плануецца ніякіх акцый помсты ў адносінах да Барыса Ельцына. Кіраўнік галоўнага штаба ўзброенай апазіцыі Аслан Масхадаў аддаў загад усім ваенным структурам не праводзіць дзеянняў па знішчэнню вышэйшых службовых асоб Расіі, у тым ліку прэзідэнта.

ПОЗІРКІ ЎСЯГО СВЕТУ СКІРАВАНЫ НА РАСІЮ

Каля 100 міжнародных назіральнікаў ужо звярнуліся ў Цэнтрвыбарком, каб атрымаць акрэдытацыю ў якасці назіральнікаў на выбарах прэзідэнта Расіі. Заяўкі ад міжнародных назіральнікаў сталі паступаць нашмат раней, чым на парламенцкіх выбарах мінулага года. Чакаецца, што ўдзел возьмуць прадстаўнікі ЗША, еўрапейскіх і азіяцкіх краін.

КУЛЯ ЗНАХОДЗІЛАСЯ ЗА ВАЧНІЦАЙ ДЗІЦЯЦІ

Унікальную па складанасці аперацыю правялі брытанскія хірургі шпіталя горада Норфалк. У ходзе трохгадзіннай аперацыі англійскія ўрачы выдалілі з мозгу пяцігадовай афрыканскай дзяўчынкі Тэнне Коўл металічную кулю. Яна была паранена падчас вулічнай перастрэлкі ў адным з гарадоў заходнеафрыканскай дзяржавы Сьера-Леонэ. Куля знаходзілася ў вельмі небяспечным месцы — за правай вачніцай.

КЛОПАТ АБ УЦЕКАЧАХ УЗЯЛА НА СЯБЕ ААН

Пасажыры нігерыйскага грузавога судна «Балк чэлендж», якое на працягу дзесяці дзён дрэйфавала ў водах Атлантычнага акіяна, нарэшце атрымалі дапамогу. Клопат аб ліберыйскіх уцекачах узяла на сябе ААН. Прадстаўнік аанаўскага дзіцячага фонду (ЮНІСЕФ) Маргарыта Амадэо заявіла, што ўцекачоў размесцяць у часовым лагеры на тэрыторыі Ганы. Ім будзе аказана медыцынская дапамога. Судну дазволілі прышвартавацца ў порце Такарадзі. Тым часам пачаліся блуканні яшчэ тысячы ліберыйскіх уцекачоў, якія пакінулі Манровію на гандлёвым судне «Вікторы рыфер».

Радыё «Свабода», «Голас Амерыкі», «Радыё Расіі» і «Радыё-РОКС» слухаў Сяргей ПРОТАС.

ІНФАРМ-КАКТЭЙЛЬ

«Зоркі» кіно таксама нашпігаваны слабасцямі, як і большасць простых смяротных.

Дэвід Боўі, напрыклад, баіцца лятаць у самалёце, хаця для спевака, які ўдзельнічае ў кругасветным турнэ, гэты спосаб руху абсалютна непазбежны.

Гранд-дама французскага кінематографа Мішэль Морган ужо дзесяць гадоў не падыходзіла да лайнера. «У апошні раз я ляцела ў Маскву і так баялася, што прыняла цэлую жменю снатворнага. А потым тры дні не магла прачнуцца».

Майкл Джэксан баіцца бактэрый і вірусаў. З'яўляючыся на людзях, ён павязвае сурвэткай нос і рот і нават у пальчатках неахвотна абменьваецца поціскам рук.

ЭКСТРА-ПРЭС

Спецыялісты, якія займаюцца пракладкай новага падводнага трансатлантычнага кабеля, дабраліся да крайняга заходняга пункта Брытаніі. Непадалёку ад мыса Лэндс-Энд на паўвостраве Корнуэл кабель выведзены на бераг. Новая тэлефонная лінія даўжынёй 27 тысяч км звяжа 12 краін на трох кантынентах і дазволіць весці адначасова 600 тысяч тэлефонных размоў. Першая кабельная лінія, якая была пракладзена ў 1956 годзе, была разлічана толькі на 36 адначасовых размоў.

Асашыэйтэд Прэс

Вельмі своеасаблівa выказалі пратэст супраць забруджвання навакольнага асяроддзя ў шведскай вёсцы Сцігтомта. У мінулую нядзелю ўсе дзве тысячы жыхароў гэтага мястэчка ад малога да вялікага пад кіраўніцтвам пастара выйшлі на бераг возера, якое моцна атручана прамысловымі і бытавымі сцёкавымі водамі, і калектыўна прылюдна памачыліся.

Рэйтэр.

Дарагую мамачку і бабулю Марчук Аляксандру віншуем з днём нараджэння. Жадаем моцнага здароўя, радасці, святла, цяпла і доўгіх гадоў жыцця.

Дачка Тамара з сям'ёй з Гродна і яе сяброўка Аня.

СОНЦА — СЁННЯ

	Усход	Захад	Даўжыня дня
Мінск —	5.04	21.08	16.04
Віцебск —	4.48	21.04	16.16
Магілёў —	4.54	20.57	16.03
Гомель —	4.56	20.49	15.53
Гродна —	5.19	21.23	16.04
Брэст —	5.28	21.15	15.47

МЕСЯЦ

Маладзік 17 мая.

ІМЯНІНЫ

Пр. Пелагіі, Нікіты, Кірыла, Нікіфара, Клімента, Сільвана

К. Веранікі, Славаміра

НАДВОР'Е

Сёння ўдзень па рэспубліцы захаваецца воблачнае з праясненнямі надвор'е, месцамі кароткачасовыя дажджы, навальніцы. Тэмпература паветра ў Гродне — 14—16, Брэсце — 15—17, Мінску, Віцебску — 16—18, Магілёве — 17—19, Гомелі — 20—22 градусы цяпла.

У наступныя двое сутак чакаецца пераменная воблачнасць, 18-га ўдзень — па паўднёваму захаду, 19-га — месцамі кароткачасовыя дажджы, навальніцы. Тэмпература ўначы 18-га — 6—11, па Віцебскай вобласці — 3—8, месцамі на глебе замаразкі да 0— мінус 2; 19-га — 8—13, удзень 15—20, 19-га па паўднёваму захаду — 21—26 градусаў цяпла.

Панядзелак, 20 мая

Беларускае тэлебачанне

7.30 Ранішні кактэйль.
7.50 Эканамікст. Нерухомасць.
8.00 «Колер папаратніка». Фільм-канцэрт.
8.50 «Корцік». Маст. фільм («Беларусьфільм»). 1-я і 2-я серыі.
11.10 «КААДП. Чорны заяц». «КААДП. Розньімі вачамі». Мультфільмы.
11.40 «Вобразы кахання». I Міжнародны фестываль маладых акцёраў кіно «Місіс і містэр Сінема».
12.10 «Першая скрыпка». Памяці народнага артыста Беларусі Льва Гарэліка.
15.00 Навіны.
15.15 «Фліпер». Тэлесерыял для дзяцей.
15.40 Тэлебачанне — школе. Выяўленчае мастацтва. 4 клас. Віды і жанры выяўленчага мастацтва.
16.00 Майстэрня. Паэт Алесь Звонак.
16.30 На добры лад. Перадача з Віцебска.
16.50 Параграф. Прафарыентацыя выпускнікоў школ.
17.20 Правінцыя.
17.50 Эканамікст. Нерухомасць.
18.00 Адкрыццё тэлефоруму «Экамір-96». Канцэрт фальклорных калектываў.
19.00 Навіны (з сурдаперакладам).
19.10 «Рызыка-версія». Тэлегульня.
19.45 «Гэта мы не праходзілі...» Беспрацоўе і рынак працы.
20.00 «Вострыя вугал». Прэзумпцыя невінаватасці. Перадача па пісьмах гледачоў.
20.30 Форум нацыянальных культур Беларусі (анонс).
20.40 Калыханка.
21.00 Панарама.
21.45 Спартыўны тэлекур'ер.
22.10 «Цені забытых продкаў». Маст. фільм.
23.45 Дзённік тэлефоруму «Экамір-96».
24.00 Навіны.

ГРТ

5.00 Тэлераніца.
7.40 «Прэзідэнцкія выбары-96».
7.50 Тэлераніца.
8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 22.40 Навіны.
8.15 «Сакрэт трапіканкі».
9.05 Поле цудаў.
10.05 Чалавек і закон.
10.30 «Адгадай мелодыю».
11.10 У эфіры тэлерадыёкампанія «Мір», «Захавай сябе». «Медыцынскі агляд».
14.20 «Чароўныя гісторыі». Мультсерыял.
14.45 Марафон-15.
15.00 Зорны час.
15.40 «Элен і хлопцы».
16.05 Джэм.
16.30 «Сем дзён спорта».
17.20 «Сакрэт трапіканкі».
18.10 Час пік.
18.35 «Адгадай мелодыю».
19.05 «Калі...» Вядучы — У. Познер.
19.45 «Спакойнай ночы, малышы!»
20.00 Час.
20.35 Праграма перадач.
20.40 «Прэзідэнцкія выбары-96».
20.50 Фантастычны серыял «Віртуальная рэальнасць».
21.50 «Да і пасля...» Вядучы — У. Малчанаў.
22.50 «Лінія кіно». Фільм Віталя Канеўскага «Замры — памры — уваскрэсні».

Канал «Расія»

17.20 Тэлечасопіс «О. Т».
17.30 L-клуб.
18.15 «Галасуй, а то прайграеш».
18.30 Грамадзянская абарона.
19.00, 22.00, 23.30 Весткі.
19.35, 21.10 Выбары-96.
19.50 «Санта-Барбара». Маст. фільм.
20.40 «Бочка мёду». А. Арканаў.
21.25 Надвор'е.
21.30 «Рускі транзіт». Маст. фільм. 1-я і 2-я серыі.
23.45 Баскетбол. Фінал. ЦСКА — «Дынама» (Масква).

«Расійскія універсітэты»

7.00 Мір вашаму дому.
7.10 Пенсіён.
7.30 «НІАГАРА». Маст. фільм.
9.00 М. Глінка. «Вялікі секстэт».
9.30 Выбары-96.
9.40 АБВГДэйка.
10.00 Італьянская мова.
10.30, 13.30, 16.45 СІВ. Навіны.
10.40 Суседзі па планеце.
11.10 Час, партрэты, лёсы. М. Лапухіна.
11.25 АНК прадстаўляе... «У рабочы поўдзень».
12.00 Сярэдняя школа сёння.
12.30 Чалавек у рыначнай эканоміцы.
13.00 Рускі жывапіс. «Служэнне». Пра В. Паленава.
13.35 «Варыянт «Амега». Тэлевізійны шматсерыйны маст. фільм. 1-я серыя.
14.45 «А вось і я!» Музычны відэакліп А. Сурыкавай.
15.00 «Пад сенню дружных муз...» І. І. Дзмітрыеў.
15.20 «Урокі Феміды». Тэлеконкурс.
15.50 Выбары-96.
16.00 Музычныя навіны.
16.15 «Муззон».

НТБ

17.00 Кінатэатр юнага гледача. Мультсерыял. «Сямейка Флінстоун». 30-я серыя (ЗША).
17.30 Футбольны клуб.
18.00, 21.00, 23.00 «Сёння».
18.35 Герой дня.
19.00 Свет кіно. Маст. фільм «Тайны сад» (Вялікабрытанія).
20.50 Доктар Угол.
21.35 Час серыяла «Доктар Куін, жанчына-урач». 56-я серыя.
22.30 Часінка.
23.20 Тэніс у поўнач.

Санкт-Пецярбург

13.00, 13.55, 14.55, 15.55, 17.55, 18.55, 19.55, 20.55, 21.55 Інфарм ТБ «Цяпер».
13.05 Тэрмін адказу — сёння.
13.35 Парады садаводам.
13.45, 20.35 Тэлеслужба бяспекі.
14.05 «Першае каханне». Серыял.
15.05 «Прыгарады Пецярбурга». Паўлаўск.
16.05 Стыль жыцця.
16.10 «Люстэркі Эрмітажа». Тэлефільм.
16.20 «Вялікія прыгоды Мэдса». Мультсерыял.
16.25 «Філасофія па Філу». Серыял для падлеткаў. 1-я серыя (Францыя).
16.55 Спартыўны агляд.
17.05 Толькі без панікі.
17.30, 18.05 Паласатая музыка. Казка за казкай.
18.35 Вялікі фестываль.
19.05 «Першае каханне». Серыял.
20.05 Выбіраем Прэзідэнта. Ю. П. Уласаў.
20.45 Што наша жыццё...
21.00 Спорт.
21.05 Велікодны фестываль у Санкт-Пецярбургу.
22.05 «На ноч гледзячы». Забаўляльная праграма.
22.20—23.48 «Жанаты халасцяк». Маст. фільм (Расія).

Аўторак, 21 мая

Беларускае тэлебачанне

7.30 Ранішні кактэйль.
7.50 Эканамікст.
8.00 Навіны
8.15 Аўта-парк.
8.30 Абібок.
9.00 Тэлебачанне — школе. Выяўленчае мастацтва. 4 клас. Віды і жанры выяўленчага мастацтва.
9.20 «Гэта мы не праходзілі...» Эканамічная праграма.
9.35 «Корцік». Маст. фільм 3-я серыя.
10.45 «КААДП. Соннае царства». Мультфільм.
11.05 «Не згубі дрэва жыцця». Дак. фільм.
11.55 Музыка без межаў. Музычна-інфармацыйная праграма.
12.35 «Цыганка Аза». Маст. фільм з субцітрамі.
15.00 Навіны.
15.15 «Усё пра ўсё». Праграма для дзяцей.
16.00 Тэлебачанне — школе. Беларуская літаратура. 11 клас. Сучасная беларуская драматургія.
16.35 Педагагічны экран. Навука і вышэйшая школа.
16.50 «Гомель-96». Вынікі тэлефестывалю, прысвечанага 10-годдзю чарнобыльскай катастрофы.
17.20 Урокі Наталлі Наважылавай.
17.50 Музычны антракт.
18.00 «На схілах старажытнага вулкана». Дак. фільм.
18.15 Будзьце здаровы.
18.25 Эканамікст.
18.35 «Тройчы па аднаму». Музычная перадача MTV.
18.50 Навіны (з сурдаперакладам).
19.05 «Кобра». Тэлесерыял. 4-я серыя.
19.55 Форум нацыянальных культур Беларусі (анонс).
20.05 Вертыкаль.
20.40 Калыханка.
21.00 Панарама.
21.55 Музычны антракт.
22.05 «Зоркі» на экране. Алена Сафонава ў маст. фільме «Вяртанне Батэрфляй».
23.50 Дзённік тэлефоруму «Экамір-96».
24.00 Навіны.

ГРТ

5.00 Тэлераніца.
7.40 «Прэзідэнцкія выбары-96».
7.50 Тэлераніца.
8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 0.00 Навіны.
8.15 «Сакрэт трапіканкі». Серыял.
9.05 «Калі...»
9.45 Смехапанарама.
10.15 Мультфільм.
10.30 «Адгадай мелодыю».
11.10 У эфіры тэлерадыёкампанія «Свет». «Мы і рынак».
14.20 Мультсерыял.
14.35 «Прыгоды капітана Урунгеля». Мультсерыял.
14.45 Квар'етэ «Вясёлая кампанія».
14.55 Мультыролія.
15.10 Чароўны свет, або Сінема.
15.40 «Элен і хлопцы».
16.05 ...Да шаснаццаці і старэй.
16.30 «Сем дзён спорту».
17.20 «Сакрэт трапіканкі».
18.10 Час пік.
18.35 «Адгадай мелодыю».
19.00 «Тэма».
19.45 «Спакойнай ночы, малышы!»
20.00 Час.
20.35 Праграма перадач.
20.40 «Прэзідэнцкія выбары-96».
20.50 Фільм Сяргея Герасімава «Леў Талстой».
0.20 Музычная праграма MTV.

Канал «Расія»

6.15 «Дон Кіхот Ламанцкі». Мультсерыял.
6.45, 7.50, 19.35, 21.10 Выбары-96.
7.00, 10.00, 16.00, 19.00, 22.00, 23.30 Весткі.
7.20 У гэты дзень...
7.30 Дзелавая Расія.
8.05 Мультфільмы.
8.20 L-клуб.
9.05 «Санта-Барбара».
9.55—10.20 Кліп-антракт.
13.50 Рэтра-шлягер. Таццяна Шмыга.
14.20 Футбол без граніц.
14.50 21 кабінет.
15.20 «Новая сям'я. З цыкла «Перамена ў маім жыцці» (Турцыя).
15.35 Там-там навіны.
15.50 Каляндар.
16.20 Расія ў тварах.
16.45 Кліп-антракт.
16.55 «Дзяўчына з заўтра». Серыял для падлеткаў (Аўстралія).
17.20 Тэлечасопіс «Здароўе».
17.30 Прасцей простага.
18.00 «Нічога, акрамя».
18.15 «Галасуй, а то прайграеш».
18.30 Надзвычайны канал.
19.50 «Санта-Барбара».
20.40 Джэнтльмен-шоу.
21.25 Надвор'е.
21.30—23.45 «Рускі транзіт». 3-я і 4-я серыі.
23.45 Лепшыя гульні НБА.

«Расійскія універсітэты»

7.00 Мір вашаму дому.
7.10 Пенсіён.
7.30 «Белыя ночы». Маст. фільм.
9.00 «Кароль «усміхаецца».
9.30 Выбары-96.
9.40 Французская мова для дзяцей.
10.00 Тэлекурс «Французская мова ў дзеянні».
10.30, 13.30, 16.45 СІВ. Навіны.
10.40 Соф'я Піляўская. «Успаміны, якія заўсёды са мной». Перадача 1-я.
11.25 «У рабочы поўдзень».
12.00 Навука-відэа.
12.30 Чалавек у рыначнай эканоміцы.
13.00 Рускі жывапіс. «Вялікія імёны Расіі. Рэпін».
13.35 «Варыянт «Амега». Маст. фільм.
14.45 Амплітуда поспеху.
15.00 «Маскоўскія пенаты».
15.25 Выпрабаванне тайнай. Егіпет.
15.50 Выбары-96.
16.00 Музычныя навіны.
16.15 «Муззон».

НТБ

17.00 «Сямейка Флінстоун». 31-я серыя.
17.30 «Багатая жанчына: быць лепш». 21-я серыя.
18.00, 21.00, 23.00 «Сёння».
18.35 Герой дня.
19.00 Рычард Чэмберлен, Род Стайгер і Дайан Венора ў фільме «Кук і Піры. Шлях да полюса».
20.45 Доктар Угол.
21.35 Час серыяла. «Доктар Куін, жанчына-ўрач». 57-я серыя (ЗША).
22.30 Часінка.
23.20 У пошуках прыгод.
23.50 Меламанія: Група «Шэдоуз».

Санкт-Пецярбург

11.55, 12.55, 13.55, 14.55, 15.55, 17.55, 18.55, 19.55, 20.55, 21.55 «Цяпер».
12.05 «Першае каханне». Серыял.
13.05 Тэрмін адказу — сёння.
13.35 Парады садаводам.
13.45, 20.35 Тэлеслужба бяспекі.
14.05 «Спякота ў Акапулька». Серыял. 1-я серыя.
15.05 «Запісана залатымі літарамі». Тэлефільм.
15.35 Авертайм.
16.05 Стыль жыцця.
16.10 «У засені ліпавых алей». Тэлефільм.
16.20 «Вялікія прыгоды Мэдса». Мультсерыял.
16.25 «Філасофія па Філу». Серыял для падлеткаў (Францыя).
16.55 Спартыўны агляд.
17.05 Толькі без панікі.
17.30, 18.00 Паказвае Ленінградская АТК.
18.35 Вялікі фестываль.
19.05 «Першае каханне». Серыял.
20.05 Сустрэча з Ларысай Далінай.
20.45 Што наша жыццё...
21.00 Спорт.
21.05 «Спякота ў Акапулька». Серыял. 1-я серыя.
22.05 «На ноч гледзячы». Забаўляльная праграма.
22.20—0.10 «Маленькі апакаліпсіс». Маст. фільм.

Серада, 22 мая

Беларускае тэлебачанне

7.30 Ранішні кактэйль.
7.50 Эканамікст.
8.00 Навіны
8.15 «Звычайныя цуды». Фільм-канцэрт.
9.00 Тэлебачанне — школе. Беларуская літаратура. 11 клас. Сучасная беларуская драматургія.
9.35 «Кобра». Тэлесерыял. 4-я серыя.
10.25 «Зорная ростань». Тэлевізійны конкурс маладых артыстаў эстрады.
11.05 Сядзіба. Праграма для дачнікаў.
11.35 Відзьма-нявідзьма.
12.35 «Бронзавая птушка». Маст. фільм. 1-я серыя.
15.00 Навіны.
15.15 «Фліпер». Тэлесерыял для дзяцей.
15.40 Вяскоўцы. Мінская гароднінная фабрыка.
16.10 Канцэртны сезон. Аркестр «Няміга» і дырыжор Дэвід Андрэ (ЗША).
17.00 Крэда. Ці быць ядзернай энергетыцы на Беларусі?
17.20 Госці ў хату. Культурнае і эканамічнае жыццё Польшчы.
17.50 Музычны антракт.
18.00 «Зорка-палын». Чарнобыль: праблемы і вырашэнні.
18.25 Эканамікст.
18.35 «Тройчы па аднаму». Музычная праграма MTV.
18.50 Навіны (з сурдаперакладам).
19.00 Адкрыццё І Нацыянальнага фестывалю «Музыка і тэатр». 1-е аддзяленне.
19.55 Форум нацыянальных культур Беларусі (анонс).
20.00 «Хто гэта?» Тэлегульня.
20.05 Супергол.
20.40 Калыханка.
21.00 Панарама.
21.55 Музычны антракт.
22.05 «Закон Бэрка». Маст. фільм (ЗША). 8-я серыя.
23.05 Дзённік тэлефоруму «Экамір-96».
23.15 І Нацыянальны фестываль «Музыка і тэатр». 2-е аддзяленне. У перапынку (24.00) — Навіны.
0.40 Каралеўскае паляванне.

ГРТ

5.00 Тэлераніца.
7.40 «Прэзідэнцкія выбары-96».
7.50 Тэлераніца.
8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 23.30 Навіны.
8.15 «Сакрэт трапіканкі». Серыял.
9.05 «Тэма».
9.45 «У свеце жывёл».
10.30 «Адгадай мелодыю».
11.10 У эфіры тэлерадыёкампанія «Свет». «Кантакт — дзелавое супрацоўніцтва краін Садружнасці».
14.20 «Зорны каўчэг».
14.35 «Прыгоды капітана Урунгеля».
14.45 Кактус і К.
14.55 До-мі-соль.
15.10 Кліч джунгляў.
15.40 «Элен і хлопцы».
16.05 «Тэ-а-тэт».
16.30 «Сем дзён спорта».
17.20 «Сакрэт трапіканкі».
18.10 Час пік.
18.35 «Адгадай мелодыю».
19.05 «У пошуках страчанага». Лідзія Смірнова. Вядучы — Г. Скараходаў.
19.45 «Спакойнай ночы, малышы!»
20.00 Час.
20.35 Праграма перадач.
20.40 «Прэзідэнцкія выбары-96».
21.00 Футбол «Ювентус» (Італія) — «Аякс» (Галандыя).
23.50 «Цыганскія песні і рамансы». Спявае Віктар Святлоў.

Канал «Расія»

6.15 «Дон Кіхот Ламанцкі». Мультсерыял.
6.45, 7.50, 19.35, 21.10 Выбары-96.
7.00, 10.00, 16.00, 19.00, 22.00, 23.30 Весткі.
7.20 У гэты дзень...
7.30 Дзелавая Расія.
8.05 Прасцей простага.
8.35 «Бочка мёду». А. Арканаў.
9.05 «Санта-Барбара».
9.55—10.20 Кліп-антракт.
13.50 Рэтра-шлягер. Людміла Зыкіна.
14.20 Імперыя гульняў. «Гладыятары».
15.15 Чароўны чамадан.
15.30 Там-там навіны.
15.45 Дзеці—дзецям.
16.20 Расія ў тварах.
16.50 «Дзяўчынка з заўтра». Серыял для падлеткаў.
17.15 Заставайцеся ў капелюшы.
17.45 Свая гульня.
18.15 «Галасуй, а то прайграеш».
18.30 Да Масквы — далёка...
19.50 «Санта-Барбара».
20.40 Сам сабе рэжысёр.
21.25 Надвор'е.
21.30 «Рускі транзіт». 5-я і 6-я серыі.
23.45—0.11 Арт-абстрэл.

«Расійскія універсітэты»

7.00 Мір вашаму дому.
7.10 Пенсіён.
7.30 «Мужчыны». Маст. фільм.
8.40 Эдуард Грач. Бенефіс з Вялікай залы Маскоўскай кансерваторыі.
9.30 Выбары-96.
9.40 АБВГДэйка.
10.00 Нямецкая мова.
10.30, 13.30, 16.45 СІВ. Навіны.
10.40 Соф'я Піляўская. «Успаміны, якія заўсёды са мной».
11.25 «У рабочы поўдзень».
12.00 Казкі для бацькоў.
12.30 Чалавек у рыначнай эканоміцы.
13.00 Рускі жывапіс.
13.35 «Варыянт «Амега». Маст. фільм.
14.50 «Рака Чусавая». Дак. фільм.
15.00 Тэлевізійны тэатр Расіі. «Каінава пячатка». Тэлеспектакль па аднайменнай кнізе А. І. Родзіна.
15.50 Выбары-96.
16.00 Музычныя навіны.
16.15 «Муззон».

НТБ

17.00 «Сямейка Флінстоун». 32-я серыя.
17.30 Жаночыя гісторыі. «Багатая жанчына: быць лепш». 22-я серыя (Вялікабрытанія).
18.00, 21.00, 23.00 «Сёння».
18.35 Герой дня.
19.00 Свет кіно. Грэта Скакі, Джон Гілгуд і Білі Уайтло ў фільме «Дама з камеліямі» (Вялікабрытанія).
20.45 Доктар Угол.
21.35 Час серыяла. «Доктар Куін, жанчына-урач». 58-я серыя (ЗША).
22.30 Часінка.
23.20 Баскетбол. Знаёмцеся: «ЦСКА».
23.50 Кафэ Абломаў.

Санкт-Пецярбург

11.55, 12.55, 13.55, 14.55, 15.55, 17.55, 18.55, 19.55, 20.55, 21.55 «Цяпер».
12.05 «Першае каханне». Серыял.
13.05 Тэрмін адказу — сёння.
13.35 Парады садаводам.
13.45, 20.35 Тэлеслужба бяспекі.
14.05 «Спякота ў Акапулька». Серыял.
15.05 «Нам рана жыць успамінамі». Фільм-канцэрт.
16.05 Стыль жыцця.
16.10 «Каваль». Тэлефільм.
16.20 «Вялікія прыгоды Мэдса». Мультсерыял.
16.25 «Філасофія па Філу». Серыял для падлеткаў.
16.55 Спартыўны агляд.
17.05 Толькі без панікі.
17.30, 18.00 Паказвае Ленінградская АТК.
18.35 Вялікі фестываль.
19.05 «Першае каханне». Серыял.
20.05 Выбіраем Прэзідэнта. У. В. Жырыноўскі.
20.45 Што наша жыццё...
21.00 Спорт.
21.05 «Спякота ў Акапулька». Серыял.
22.05 «На ноч гледзячы». Забаўляльная праграма.
22.20—23.54 Футбольны матч на кубак Віктара Набутава. «Зеніт» — «Дынама» (Тбілісі).

Чацвер, 23 мая

Беларускае тэлебачанне

7.30 Ранішні кактэйль.
7.50 Эканамікст.
8.00 Навіны
8.15 «Поспех у мужчын. Кароткі даведнік». Дак. фільм.
9.15 «КААДП. Самая хуткая дапамога», «КААДП. Банны дзень». Мультфільмы.
9.45 «Бронзавая птушка». Маст. фільм. 2-я серыя.
10.50 Каралеўскае паляванне.
11.30 «Гульня ўсур'ёз». Дак. фільм.
11.55 І Нацыянальны фестываль «Музыка і тэатр». А. Багатыроў. Опера «У пушчах Палесся».
15.00 Навіны.
15.15 «Фліпер». Тэлесерыял для дзяцей.
15.40 Радавод. «Ты ляці, страла!» Святкаванне Ушэсця ў Веткаўскім раёне.
16.20 Тэлебачанне — школе. Выяўленчае мастацтва. 7 клас. Гісторыка-культурная спадчына Беларусі.
16.50 Урокі Наталлі Наважылавай.
17.20 Арсенал. Праграма для вайскоўцаў.
17.50 Музычны антракт.
18.00 «Чым багаты...» Аздараўленне дзяцей у санаторыі «Беларусь» (Літва).
18.15 «Ой, лятала шэра перапёлка». Дак. фільм.
18.25 Эканамікст.
18.35 «Тройчы па аднаму». Музычная перадача MTV.
18.50 Навіны (з сурдаперакладам).
19.05 «Кобра». Тэлесерыял. 5-я серыя.
19.55 Латарэя «Тваё жыллё». Рэпартаж з першага тура шоу-розыгрышу.
20.05 «Оскар». Тэлегульня.
20.40 Калыханка.
21.00 Панарама.
21.55 Музычны антракт.
22.05 «Закон Бэрка». Маст. фільм (ЗША). 9-я серыя.
23.05 Дзённік тэлефоруму «Экамір-96».
23.15 «Крок». Праграма для моладзі.
23.45 Тэлевізійны Дом кіно. Міжнародны фестываль у Анталіі (Турцыя) і фільмы-ўдзельнікі фестывалю «Залаты Віцязь». У перапынку (24.00) — Навіны.

ГРТ

5.00 Тэлераніца.
7.40 «Прэзідэнцкія выбары-96».
7.50 Тэлераніца.
8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 23.20 Навіны.
8.15 «Сакрэт трапіканкі». Серыял.
9.05 Футбол. «Ювентус» (Італія) — «Аякс» (Галандыя).
11.10 У эфіры тэлерадыёкампанія «Свет». «Пад дахам міру».
14.20 «Зорны каўчэг».
14.35 «Прыгоды капітана Урунгеля».
14.45 Лега-го!
15.10 Цін-Тонік.
15.40 «Элен і хлопцы».
16.05 Рок-урок.
16.30 «Сем дзён спорту».
17.00 Навіны.
17.20 «Сакрэт трапіканкі».
18.10 Час пік.
18.35 Лота-Мільён.
19.00 «Адзін на адзін».
19.45 «Спакойнай ночы, малышы!»
20.00 Час.
20.35 Праграма перадач.
20.40 «Прэзідэнцкія выбары-96».
20.50 Упершыню: аўтарская версія фільма «Аб бедным гусары закіньце слова». 1-я серыя.
22.30 «Абоз» Івана Дзямідава.
23.30 «Рэальнае кіно». Фільм В. Манскага «Раскоша».
0.30 «Спявае Андрэй Міронаў». Кінаканцэрт.

Канал «Расія»

6.15 «Дон Кіхот Ламанцкі».
6.45, 7.50, 19.35, 21.10 Выбары-96.
7.00, 10.00, 16.00, 19.00, 22.00, 23.00 Весткі.
7.20 У гэты дзень...
7.30 Дзелавая Расія.
8.05 Свая гульня.
8.35 Сам сабе рэжысёр.
9.05 «Санта-Барбара».
9.55—10.20 Кліп-антракт.
13.50 Рэтра-шлягер. Фрэнк Сінатра.
14.20 Рэпарцёр.
14.35 Пілігрым.
15.15 Кліп-антракт.
15.20 Кенгуру.
15.35 Там-там навіны.
15.50 Каляндар.
16.20 Расія ў тварах.
16.45 Кліп-антракт.
16.55 «Дзяўчынка з заўтра».
17.20 Залатая візітка.
17.30 Прасцей простага.
18.00 Нічога, акрамя.
18.15 «Галасуй, а то прайграеш».
18.30 Мікіта Міхалкоў у праграме «Шостае пачуццё».
19.50 «Санта-Барбара».
20.40 Эх, дарогі!
21.30 «Камедыя строгага рэжыму». Маст. фільм.
23.15—23.55 Пеўчыя біенале «Масква—Санкт-Пецярбург». С. Ларын.

«Расійскія універсітэты»

7.00 Мір вашаму дому.
7.10 Пенсіён.
7.30 «Няшчасная індыянка». Маст. фільм.
8.50 Па старонках «Шарманшоу».
9.20 «Ахалтэкінец». Дак. фільм.
9.30 Выбары-96.
9.40 Нямецкая мова для дзяцей.
10.00 Падарожжа ў Краіну іспанскай мовы.
10.30, 13.30, 16.45 СІВ. Навіны.
10.40 Руская мова.
11.10 Маленькі канцэрт.
11.25 «У рабочы поўдзень».
12.00 Новая пачатковая школа.
12.30 Чалавек у рыначнай эканоміцы.
13.00 Рускі жывапіс.
13.35 «Варыянт «Амега». Маст. фільм.
14.55 Спяваю для Вас... Група «Божая кароўка».
15.00 «Паэт і Пецярбург». Іосіф Бродскі.
15.25 Лексікон гісторыі культуры.
15.50 Выбары-96.
16.00 Музычныя навіны.
16.15 «Муззон».

НТБ

17.00 «Сямейка Флінстоун». 33-я серыя.
17.30 «Багатая жанчына: быць лепш». 23-я серыя.
18.00, 21.00, 23.00 «Сёння».
18.35 Герой дня.
19.00 Час серыяла. Маст. фільм «Назад у СССР».
20.30 Доктар Угол.
20.40 Голас народа.
21.35 Час серыяла. «Доктар Куін, жанчына-ўрач». 59-я серыя (ЗША).
22.30 Часінка.
23.20 Кіно не для ўсіх. Маст. фільм «Далоў сорам!»

Санкт-Пецярбург

11.55, 12.55, 13.55, 14.55, 15.55, 17.55, 18.55, 19.55, 20.55, 21.55 «Цяпер».
12.05 «Першае каханне». Серыял
13.05 Тэрмін адказу — сёння.
13.35 Парады садаводам.
13.45, 20.35 Тэлеслужба бяспекі.
14.05 «Спякота ў Акапулька». Серыял.
15.05 «Кантрасты». Фільм-канцэрт.
16.05 Стыль жыцця.
16.10 «Рэха над плошчай». Тэлефільм.
16.20 «Вялікія прыгоды Мэдса». Мультсерыял.
16.25 «Філасофія па Філу». Серыял для падлеткаў.
16.55 Спартыўны агляд.
17.05 Толькі без панікі.
17.30, 18.00 Паказвае Ленінградская АТК.
18.35 Вялікі фестываль.
19.05 «Першае каханне». Серыял.
20.05 «Я — геній».
20.45 Што наша жыццё...
21.00 Спорт.
21.05 «Спякота ў Акапулька». Серыял.
22.05 «На ноч гледзячы». Забаўляльная праграма.
22.20—23.54 «Чужы дом». Маст. фільм.

Пятніца, 24 мая

Беларускае тэлебачанне

7.30 Ранішні кактэйль.
7.50 Эканамікст.
8.00 Навіны.
8.15 «Яшчэ не вечар...» Госць праграмы — Валянціна Коласава (Фонд міласэрнасці і здароўя).
8.30 «Карнавал». Фільм-канцэрт.
9.00 Тэлебачанне — школе. Выяўленчае мастацтва. 7 клас. Гісторыка-культурная спадчына Беларусі.
9.30 «Кобра». 5-я серыя.
10.20 І Нацыянальны фестываль «Музыка і тэатр». Д. Смольскі. Опера «Сівая легенда».
12.00 «Бронзавая птушка». Маст. фільм 3-я серыя.
15.00 Навіны.
15.15 Адкрыццё Форуму нацыянальных культур Беларусі. Трансляцыя з Гродна.
16.20 Адкрыццё V Міжнароднага кінафестывалю славянскіх і праваслаўных народаў «Залаты Віцязь».
17.15 Кантрасты. Прававая праграма.
17.50 Музычны антракт.
18.00 Дзень славянскай пісьменнасці.
18.15 Майстэрня. Мастак Леанід Лапчынскі.
18.40 Эканамікст.
18.50 Навіны (з сурдаперакладам).
19.05 «Кобра». 6-я серыя.
19.55 Дзённік тэлефоруму «Экамір-96».
20.05 Форум нацыянальных культур Беларусі (анонс).
20.10 «Міжнародны кур'ер». Падзеі, факты, каментарыі.
20.40 Калыханка.
21.00 Панарама.
21.55 Музычны антракт.
22.05 «Закон Бэрка». Маст. фільм (ЗША). 10-я серыя.
23.05 «12, ці На ноч гледзячы».
23.25 Акалада. Музычная праграма.
24.00 Навіны.

ГРТ

5.00 Тэлераніца.
7.30 «Прэзідэнцкія выбары-96».
7.50 Тэлераніца.
8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 23.15 Навіны.
8.15 Мультфільм.
8.30 Дзень славянскай пісьменнасці і культуры. Трансляцыя богаслужэння з Успенскага Патрыяршага сабора Масквы.
9.30 «Сакрэт трапіканкі». Серыял.
10.25 «Іграй, гармонік любімы!»
11.10 У эфіры тэлерадыёкампанія «Свет». «Ад пятніцы да пятніцы». Цікавыя сюжэты з краін Садружнасці», «Свет турызма».
14.20 «Зорны каўчэг».
14.35 «Прыгоды капітана Урунгеля».
14.45 «Ішоў трамвай дзесяты нумар...» Тэлеспектакль для дзяцей.
15.10 «Паўночнае ззянне». Фестываль юных талентаў.
15.40 «Элен і хлопцы».
16.05 Спецвыпуск. «...Да шаснаццаці і старэй». «Галопам па Еўропам».
16.30 «Сем дзён спорта».
17.20 «Сакрэт трапіканкі».
18.15 Чалавек і закон.
18.45 «Поле цудаў».
19.45 «Спакойнай ночы, малышы!»
20.00 Час.
20.35 Праграма перадач.
20.40 Прэзідэнцкія выбары-96.
20.50 Усе фільмы Разанава «Аб бедным гусары закіньце слова». 2-я серыя.
22.30 Погляд.
23.25 Начная кіназала. Паходжанні казака Васіля ў фільме «Прапаўшая грамата».
0.55 Спяваюць Тамара Сіняўская і Муслім Магамаеў.

Канал «Расія»

6.15 «Дон Кіхот Ламанцкі».
6.45, 7.50, 19.35, 21.10 Выбары-96.
7.00, 10.00, 16.00, 19.00, 22.00, 23.40 Весткі.
7.20 У гэты дзень...
7.30 Дзелавая Расія.
8.05 Прасцей простага.
8.35 Эх, дарогі.
9.05 «Санта-Барбара».
9.55—10.20 Кліп-антракт.
13.50 Рэтра-шлягер. Валянціна Панамарова.
14.20 «Абзац».
15.15 Чароўны чамадан.
15.30 «Не перажывай...»
15.45 Там-там навіны.
16.20 Расія ў тварах. «Палехскія майстры».
16.50 Дысней па пятніцах. «Зора».
17.45 Астралогія кахання. Ю. Антонаў.
18.15 «Галасуй, а то прайграеш».
18.30 Вертыкаль.
19.50 «Санта-Барбара».
20.40 Маскі-шоу.
21.25 Надвор'е.
21.30 Інфармацыйна-забаўляльная праграма.
23.10 Подыум.
23.55—1.37 «Дафніс і Хлоя». Маст. фільм.

«Расійскія універсітэты»

7.00 Мір вашаму дому.
7.10 Пенсіён.
7.30 «Выкраданне індыянкі». Маст. фільм.
8.50 Спявацкія б'енале Масква — Санкт-Пецярбург. В. Цыдыпава.
9.30 Выбары-96.
9.40 Англійская мова для дзяцей.
10.00 Пачынаем дзелавую англійскую.
10.30, 13.30, 16.45 СІВ. Навіны.
10.40 Да Дня славянскай пісьменнасці і культуры. «Спачатку было Слова...»
10.55 Крыніцы.
АНК прадстаўляе...
11.25 У рабочы поўдзень.
12.00 Планета «Здароўе».
12.30 Чалавек у рыначнай эканоміцы.
13.00 Рускі жывапіс.
13.35 «Варыянт «Амега». Маст. фільм. 5-я серыя.
14.45 Спяваю для Вас... Валерыя.
14.50 Валейбол. Сусветная ліга. Расія — Кітай.
15.50 Выбары-96.
16.00 Музычныя навіны.
16.15 «Муззон».

НТБ

17.00 «Сямейка Флінстоун». 34-я серыя.
17.30 Футбольны клуб.
18.00, 21.00, 23.00 «Сёння».
18.35 Герой дня.
19.00 Рэгулярныя матчы НХЛ. «Кубак Стэнлі». Паўфінал.
21.35 «Доктар Куін, жанчына-урач». 60-я серыя (ЗША).
22.30 Часінка.
23.20 Настасся Кінскі, Джон Сэвідж, Роберт Мітчум і Вінсент Спано ў фільме Андрона Канчалоўскага «Любоўнікі Марыі».
1.10 Эратычнае шоу свету.

Санкт-Пецярбург

11.55, 12.55, 13.55, 14.55, 15.55, 17.55, 18.55, 19.55, 20.55, 21.55 «Цяпер».
12.05 «Першае каханне». Серыял.
13.05 Тэрмін адказу — сёння.
13.35 Парады садаводам.
13.45, 20.35 Тэлеслужба бяспекі.
14.05 «Спякота ў Акапулька». Серыял.
15.05 «Паўлаўскія музы». Фільм-канцэрт.
16.05 Стыль жыцця.
16.10 «Помнік». Тэлефільм.
16.20 «Вялікія прыгоды Мэдса». Мультсерыял.
16.25 «Філасофія па Філу». Серыял для падлеткаў (Францыя).
16.55 Спартыўны агляд.
17.05 Толькі без панікі.
17.30, 18.00 Паказвае Ленінградская АТК.
18.35 Вялікі фестываль.
19.05 «Першае каханне». Серыял.
20.05 «Без назвы». Гумарыстычная праграма.
20.45 Што наша жыццё...
21.00 Спорт.
21.05 «Спякота ў Акапулька». Серыял.
22.05 Як быць каханымі.
22.20 «Кальe Шарлоты». Маст. фільм (Расія). 1-я серыя.

Субота, 25 мая

Беларускае тэлебачанне

8.00 Навіны.
8.15 Алімпійскі сілуэт. Тэніс.
8.35 Існасць.
9.15 Здароўе.
9.50 Урокі Наталлі Наважылавай.
10.20 Усё пра ўсё. Інфармацыйна-пазнавальная праграма.
11.05 «Ералаш».
11.25 Свет прыроды і захапленняў.
12.10 Вандроўнік. Праграма для аматараў турызму.
12.40 Форум нацыянальных культур Беларусі.
12.55 Шматгалоссе.
13.25 Еўрапейская дваццатка. Музычная праграма MTV.
14.10 Калаж. Праграма для дзелавых людзей.
14.40 Беларускі дом.
15.20 Форум нацыянальных культур Беларусі.
15.40 «Зорная ростань». Тэлевізійны конкурс маладых артыстаў эстрады.
16.20 Чацвёртае вымярэнне. Навукова-асветніцкая праграма.
17.15 Форум нацыянальных культур Беларусі.
17.30 Галерэя. Дыктар Ільля Курган. Аўтарская праграма Таццяны Ягоравай.
18.00 Закрыццё тэлефоруму «Экамір-96».
19.20 «Ганна Карэніна». Маст. фільм. 1-я серыя.
20.40 Калыханка.
21.00 Навіны.
21.40 Тэлефорум «Экамір-96». Спецыяльны выпуск.
21.55 «Сінема». Ф. Феліні. «І карабель плыве». Маст. фільм (Італія). 1-я частка.
23.15 Відзьма-нявідзьма.
0.15 Цёмны пакой. Кантрабанда.

ГРТ

7.00 Вясёлыя гісторыі ў часопісе «Ералаш».
7.20 Алег Янкоўскі ў гістарычным фільме «Я, Францыск Скарына...»
9.00, 14.00, 16.50 Навіны.
9.15 Слова пастыра. Мітрапаліт Кірыл.
9.30 «Не зявай!»
10.00 Ранішняя пошта.
10.35 Смак.
10.55 Эрмітаж. «Жывапіс Італіі. Эпоха Адраджэння».
11.25 Фільм Рыгора Чухрая «Балада пра салдата».
12.50 Бамонд.
13.10 «Разумнікі і разумніцы».
14.20 «Аўтамабіль і я».
14.40 Фільм-казка «Падарунак чорнага вядзьмара».
15.40 «Амерыка з М. Таратутам.
16.10 У свеце жывёлы.
17.15 «Залатая серыя». Год 1982-і. «Вакзал для дваіх».
19.45 «Спакойнай ночы, малышы!»
20.00 Час.
20.40 Праграма перадач.
20.45 Што? Дзе? Калі?
22.00 «Дні».
22.45 Калекцыя Першага канала. Эксцэнтрычная камедыя братоў Маркс «Ноч у оперы».
0.30 «Гэта было...было...»

Канал «Расія»

7.00, 13.00, 19.00, 22.00, 22.25 Весткі.
7.20 У гэты дзень...
7.30 Усяго патроху.
8.20 «Мядзведзь Барні на прыродзе», «Барні-агароднік», «Мядзведзь, які не мог заснуць». Мультфільмы.
8.45 «Ваўкулакія, ці Загадка доктара Нікадзіма».
9.00 Залаты ключык.
9.15 Прадоўжанка.
9.30 Вуснамі дзіцяці.
10.00 Весткі ў адзінаццаць.
10.15 Добрай раніцы, Еўропа.
10.45 Падарожжа «Інвайт».
11.00 Парламенцкі тыдзень.
11.45 Твар з вокладкі.
12.00 Рускае поле.
12.30 «Паэт у Расіі — больш, чым паэт».
13.20 Дэ факта.
13.50 «Жанчына са сродкамі». Маст. тэлефільм. 5-я серыя.
14.40 Бясконцае падарожжа.
15.20 Песня Расіі.
16.15 Антрэпрыза. М. Акімаў.
17.10 Каму верыць?
17.50 «Мядзведзь Барні і дзікі мёд». Мультфільм.
18.00 Двайны партрэт.
19.35 Аншлаг і Ко.
20.30 Рэпарцёр.
20.45 Надвор'е.
20.50 «Готыка». Маст. фільм (Вялікабрытанія).
22.40—22.50 Залежыць ад цябе. Суботні вечар з групай «Квін».

«Расійскія універсітэты»

7.00 Праграма для хрысціян.
7.30 «Скарбы». Тэлесерыял (ЗША). Фільм 8-ы. «Атоуша».
7.55 Грош у квадраце.
8.25 Анонс Сямейнага канала.
8.30 Патрэбныя рэчы.
8.50 Тэлегазета.
8.55 Сямейны канал.
9.15 Домаўладальнік.
9.30 Медыцына для ўсіх.
9.55 Часопіс часопісаў.
10.05 Пенсіён.
10.10 Сямейны канал.
10.30, 13.30, 16.45 СІВ. Навіны.
10.40 Ноу-хау.
11.10 Салярыс S.
11.25 Эканамічны агляд «У сямейны блакнот».
11.50 Сямейны канал.
12.10 «Шавец і русалка». Мультфільм для дарослых.
12.40 Прэм'ера шасцісерыйнага дак. фільма «Невядомыя войны». Фільм 1-ы. «Аперацыя «Х».
13.35 Тэлегульня «З паўслова».
14.05 Вольга Кучкіна. Час «Ч».
14.35 Аўталэдзі.
15.20 «Маскавіцянін».
15.50 Ток-шоу «Кар'ера».
16.20 Спяваю для Вас... Г. Ліпіна.
16.25 СІВ. Інфармацыйны агляд «Навіны кіно».

НТБ

«Дыназаўрык па мянушцы Дзінк». 12-я серыя.
17.30 РЕН-ТВ прадстаўляе «Дог-шоу. Я і мая сабака».
18.00, 21.00 «Сёння».
18.30 Праграма Сяргея Дарэнкі «Характары».
19.10 Серыял па выхадных. Лепшыя фільмы з серыяла «Паліцыя Майамі. Аддзел нораваў». 12-я серыя.
20.00 Напярэдадні.
20.45 Лялькі.
21.35 Джанатан Прайс, Боб Хоскінс і Роберт дэ Ніра ў фільме Тэры Гільяма «Бразілія» (Вялікабрытанія—ЗША—Францыя).
0.00 Трэцяе вока.
0.45 Начны канал. «Плэйбой».

Санкт-Пецярбург

8.55, 10.55, 12.55, 14.55, 18.55, 20.55 «Цяпер».
9.05 «Страсці-мардасці».
9.20 Уік-энд з дэтэктывам.
9.50 «Музыка гадзінніка». Тэлефільм.
10.00 «Гонар маю». Ваенны агляд.
10.20 «Непазнанае». Навукова-папулярная праграма.
11.05 Стыль жыцця.
11.10 Ток шоу «Наўздагад». С. Шакураў.
11.40 Па ўсёй Расіі.
11.55 Мы і банк.
12.15 Яшчэ адна Расія.
12.40 «Старое танга». Л. В. Уцёсаў.
13.05 Уік-энд з дэтэктывам. «Мільён за разгадку».
13.20 «Раніца без адзнак». Маст. фільм для дзяцей.
14.25 «Саліст». Спявае В. Лебедзь. Фільм-канцэрт.
15.05 «Скарбы Пецярбурга». Эрмітаж. «Мелодыя ў мармуры». Антоніо Канова.
15.20 «Парадоксы гісторыі». Княгіня Дашкава выклікае на дуэль.
15.50 Там, дзе жыве Павуціныч. Студыя «Уяві».
16.25 «Баламуты». Забаўляльная праграма для дзяцей.
16.55 Спартыўны агляд.
17.05 Плац-канцэрт духавых аркестраў.
18.20 «Дрэнная прыкмета». Маст. фільм.
19.05 Прафесійны бокс. Бой за званне чэмпіёна Еўропы сярод цяжкаатлетаў.
20.30 Да Дня горада. «Фіеста» паветраных шароў.
21.05 Блеф-клуб.
21.45—23.57 «Кальe Шарлоты». 2-я і 3-я серыі.

Нядзеля, 26 мая

Беларускае тэлебачанне

8.00 «Пра тое, як...» Музычны фільм.
8.10 Кола часу. Да 75-годдзя прыняцця НЭПа.
8.40 «Конан».
9.05 Фестываль «Тэлебом» у Магілёве. Фінал.
10.15 Студыя «Калыханка», «Уся справа ў капелюшы». Забаўляльна-пазнавальная віктарына для маленькіх.
10.45 «Святочны аўтограф». Праграма прысвечана Дню хіміка.
11.25 Усё нармальна, мама!
11.55 Тураб'ектыў.
12.15 Пераможца. Спартыўная праграма.
12.35 Лепшыя хіты MTV.
13.05 «Вяршыня свету». Падвядзенне вынікаў тэлегульні за май.
13.25 Форум нацыянальных культур Беларусі (анонс).
13.40 Аўта-парк.
13.55 Таямніцы свету. «Дзікі поўдзень».
14.25 Госці ў хату. Егіпецкія замалёўкі.
14.35 Тэатр у фатэлі.
15.15 Віншуем вас! Музычная праграма да Дня хіміка.
16.05 Мост.
16.30 Абібок.
17.00 Закрыццё форуму нацыянальных культур Беларусі. Гала-канцэрт.
18.00 Банка коміксаў.
18.30 «Ганна Карэніна». Маст. фільм. 2-я серыя.
19.40 Калыханка.
20.00 Рэзананс.
20.50 Спартыўны тэлекур'ер.
20.55 Навіны-ТБ.
21.10 Ток-шоу «Карамболь».
21.45 Ф. Феліні. «І карабель плыве». Маст. фільм (Італія). 2-я частка.
23.05 Тэлевізійны Дом кіно. Госці праграмы — удзельнікі фестывалю «Залаты Віцязь».
23.35 «Бархатны сезон». Музычна-забаўляльная праграма.
0.05 Чэмпіянат Беларусі па культурызму.

ГРТ

7.00 Вясёлыя гісторыі ў часопісе «Ералаш».
7.20 «Спортлато».
7.30 Лірычная камедыя «Я, бабуля, Ілько і Іларыён».
9.00, 14.00, 23.20 Навіны.
9.15 «Непуцявыя заметкі».
9.30 Пакуль усе дома.
10.10 Ранішняя зорка.
11.00 «Служу Расіі!» Ваенны кур'ер.
11.30 «Іграй, гармонік любімы!»
12.00 «Правінцыяльныя гісторыі». г. Ханты-Мансійск.
12.25 Відавочнае-неверагоднае.
12.55 Смехапанарама.
13.25 «Тайны піратаў кладаў».
14.20 «Музыка ў эфіры».
15.05 «Неяк раз».
15.15 Клуб падарожнікаў.
16.05 Мультфеерверк: «Амерыканскі хвост IV», «Прыгоды Вудзі і яго сяброў».
17.10 Канцэрт Вахтанга Кікабідзе.
18.05 «Клуб «Белы папугай».
19.00 Час.
19.40 Маст. фільм «Кабарэ».
21.50 Праграма перадач.
22.05 Футбольны агляд.
22.35 «Тры сястры». Рэжысёр — Эймунтас Някрошус (Літва). Міжнародны тэатральны Чэхаўскі фестываль.
23.40 Каханне з першага погляду.
0.25 Музычная праграма MTV.

Канал «Расія»

7.00 У гэты дзень...
7.10 Усяго патроху.
8.00 Не высечы...
8.15 Вас запрашае газета «Иностранец».
8.30 Гасцініца дзеда Мазая.
8.45 Вялікія-маленькія.
9.00 Футбол без граніц.
9.30 Прысяга.
10.00 Весткі ў адзінаццаць.
10.15 Рускае лато.
10.55 «Пра мышаня Чызера». Мультфільм.
11.05 Гукавая дарожка.
12.00 Вытокі.
12.30 Кніжная лаўка.
13.00, 23.00 Весткі.
13.20 Кліп-антракт.
13.25 «Жанчына са сродкамі». 6-я серыя.
14.15 Караоке па-руску.
14.35 Імперыя гульняў. «На вадзе, на зямлі і ў паветры».
15.30 «Успаміны пра настаўніка...» Да 100-годдзя з дня нараджэння Б. Захавы.
16.00 Кола гісторыі.
17.00 «Крануты», «Аладзін».
17.55 Момант ісціны.
18.45 Кліп-антракт.
19.00 Люстэрка.
19.55 Надвор'е на заўтра.
20.00 Любімыя камедыі. «Трыццаць тры».
21.25 Марыя Шэл, Сільвія Крыстэль і Міхаіл Жванецкі ў праграме «Пацалунак у дыяфрагму».

«Расійскія універсітэты»

22.20 У Ксюшы.
22.50 Залежыць ад цябе.
23.15 Рэк-тайм.

«Расійскія універсітэты»

7.00 Датыкненне.
8.00 Рытміка.
8.15 Ключавы момант.
8.30 Анонс Сямейнага канала.
8.35 Гэта ўсё пра кветкі.
8.55 Тэлегазета.
9.00 Сямейны канал.
9.20 Вернісаж.
9.35 Карысныя парады.
9.55 Графаман.
10.05 Сямейны канал.
10.30, 13.30, 16.45 СІВ. Навіны.
10.40 Пенсіён.
10.45 Гумарыста выклікалі?
11.00 ТВ-клуб паляўнічых.
11.30 Сямейны канал.
12.00 «Прыватная гісторыя». Маст. фільм.
12.20 Камп'ютэрная энцыклапедыя.
12.35 Дак. фільм «Невядомыя войны». Фільм 2-і. «Аперацыя «Z».
13.35 Хатнія выхаванцы.
13.55 Валейбол. Сусветная ліга. Японія—Расія.
15.10 Дывертысмент.
15.40 «Бурда модэн» прапануе...
16.15 Пад'ём пераваротам.

НТБ

17.00 Кінатэатр юнага гледача. «Паліцэйскі Кэтс і яго сабака». 36-я серыя (ЗША).
17.30 Тэлегульня «Сто да аднаго».
18.00 «Сёння».
18.30 Музычная праграма «Авацыя».
19.00 Серыял па выхадных. Лепшыя фільмы з серыяла «Паліцыя Майамі. Аддзел нораваў». 13-я серыя (ЗША).
20.00 Вынікі.
21.10 Свет кіно. Аль Пачына, Стывен Бауэр і Мішэль Пфайфер у фільме Брайана дэ Пальма «Твар са шрамам» (ЗША).
23.55 Аўтагонкі «Індыкар».

Санкт-Пецярбург

8.55, 10.55, 12.55, 14.55, 18.55, 20.55 «Цяпер».
9.05 «Брама славы». Тэлефільм.
9.15 «Эрмітаж. Зала нумар нуль».
9.45 Увесь гэты цырк.
10.05 Стыль жыцця.
10.20 Велікодны фестываль. Песнапенні.
11.05 Асабістая справа.
11.35 «Яшчэ адна Расія». Відэаканал.
12.20 Авертайм.
12.35 Храм.
13.10 «Іосіф Бродскі. Крыху пра сябе». Тэлефільм.
13.50, 17.35 Футбольна-канцэртнае шоу «Кубак прэзідэнта».
15.05 Тэлемост Санкт-Пецярбург—Масква—Валгаград. Падманутыя ўкладчыкі: вырашэнне праблемы.
16.35 Дзецям пра зверанят. Казка за казкай.
19.10 «Провады белых начэй». Маст. фільм.
20.35 «Статуі над горадам». Тэлефільм.
21.05 Пецярбургскія звоны.
21.30 Ноу смокінг.
22.15 Міжнародны агляд.
22.40—23.29 Заключны канцэрт фестывалю «Музычная вясна-96».

Тэлебачанне на пятніцу, 17 мая

Беларускае тэлебачанне

15.50 «Творцы». Пісьменнік Сяргей Трахіменак.
16.10 Галасы мінуўшчыны. Па старонках «Полацкага сшытка».
16.45 «Экамір-96».
17.15 «Кантрасты». Прававая праграма.
17.45 Музычны антракт.
17.55 Футбол. Кубак Беларусі. Фінал. У перапынку (**18.50**) — Навіны (з сурдаперакладам).
19.50 Эканамікст (паўтор).
20.05 «Міжнародны кур'ер». Падзеі, факты, каментарыі.
20.40 Калыханка.
21.00 Панарама.
21.55 Музычны антракт.
22.05 «Закон Бэрка». Маст. фільм (ЗША). 7-я серыя.
23.05 «12, ці На ноч гледзячы».
23.25 Акалада. Лайма Вайкуле.
0.10 Навіны.

ГРТ

16.30 Сем дзён спорту.
17.20 «Сакрэт трапіканкі».
18.15 Чалавек і закон.
18.45 Поле цудаў.
19.45 «Добрай ночы, малышы».
20.00 Час.
20.35 Праграма перадач.
20.40 Выбары-96.
20.50 «Дэтэктыўнае агенцтва «Месяцавае святло». Серыял.
21.55 Погляд.
22.50 Начны кіназал. Камедыя нораваў «Бацькі».

Канал «Расія»

14.20 У свеце жывёл.
15.15 Чароўны чамадан.
15.30 Чый бок?
15.45 Там-там навіны.
16.20 Расія ў тварах.
16.50 Дысней па пятніцах. «Зора».
17.45 Заставайцеся ў капелюшы.
18.15 «Выбірай, а то прайграеш».
18.25 Вертыкаль.
19.50 «Санта-Барбара».
20.40 Маскі-шоу.
21.30 Валейбол. Расія—Японія.
22.50—0.48 «Начны парцье». Маст. фільм (Італія).

НТБ

17.00 «Сямейка Флінстоўн». Мультсерыял.
17.30 Футбольны клуб.
18.00, 21.00, 23.00 «Сёння».
18.35 Герой дня.
19.00 Маст. фільм «Аварыя» — дачка мента».
20.40 Голас народа.
21.35 «Доктар Куін, жанчына-ўрач». 55-я серыя.
22.30 Часінка.
23.20 Маст. фільм «Берлінскі раман» (Італія—Германія—ЗША).
1.00 Эратычныя шоу свету.

Санкт-Пецярбург

16.05 Стыль жыцця.
16.10 «Летні сад». Тэлефільм.
16.20 «Нана». Серыял для дзяцей.
16.45 «Вялікія прыгоды Мэдса». Мультсерыял.
16.55 Спартыўны агляд.
17.05 Толькі без панікі.
17.30, 18.00 Паказвае Ленінградская АТК.
18.35 Вялікі фестываль.
19.05 «Першае каханне». Серыял.
20.00, 21.05 Выбіраем губернатара.
21.00 Спорт.
22.15 «Што наша жыццё...»
22.20 «Як быць каханымі». Вячэрняя праграма для дарослых.
22.35—0.17 «Жалезны лабірынт». Маст. фільм (ЗША).

Сардэчна віншуем Гонтар Раісу Уладзіміраўну і Гонтар Вольгу Уладзіміраўну! Дабрабыту вам і шчасця ў жыцці.
Сын і брат Алег.

ЗАСНАВАЛЬНІКІ:
Вярхоўны Савет Рэспублікі Беларусь, Кабінет Міністраў Рэспублікі Беларусь, калектыў рэдакцыі газеты «Звязда».
Рэгістрацыйны нумар 1.

Галоўны рэдактар У. НАРКЕВІЧ.
Рэдакцыйная калегія: У. АНДРЫЕВІЧ (намеснік галоўнага рэдактара), І. БАРАНОЎСКІ, У. ГОЙТАН, В. ЖДАНКО, Л. ЛАХМАНЕНКА, М. МІХАЕВІЧ (першы намеснік галоўнага рэдактара), А. МЯСНІКОЎ, Л. РЫЖАНКОВА (намеснік галоўнага рэдактара), С. ШАЎЦОЎ.

НАШ АДРАС: 220013, гор. Мінск, вуліца Б. Хмяльніцкага, 10-а, рэдакцыя газеты «Звязда».
ТЭЛЕФОНЫ: прыёмнай — 68-29-19; намеснікаў галоўнага рэдактара — 32-44-12, 32-14-25, 32-35-05; аддзелаў: інфармацыйна-аналітычнага — 32-38-02, 68-28-14, 68-29-68, эканомікі — 32-31-21, 68-29-68, палітыкі — 68-27-57, 68-28-64, культуры — 68-29-42, 68-28-27, сацыяльных праблем — 68-28-69, пісьмаў — 68-27-47, маралі і права — 68-28-51, міжнацыянальных адносінаў — 68-27-40, 68-28-69, журналісцкіх расследаванняў — 68-28-38, 68-28-72, беларускай дыяспары — 68-28-27, знешнеэканамічнай дзейнасці — 68-29-44; аглядальнікаў па праблемах: навукі і адукацыі — 68-28-31, экалогіі і ліквідацыі вынікаў Чарнобыля — 68-28-36; уласных карэспандэнтаў: у Брэсце — 33-640, Гродне — 33-25-29, Гомелі — 53-13-92, Баранавічах — 7-26-02, Паставах — 22-400; бухгалтэрыі — 32-22-03; даведкі па рэкламе і аб'явах — 32-31-98. ***ФАКС:** 32-04-52, 68-28-77.*

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні не заўсёды супадаюць з меркаваннем рэдакцыі.
Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы
Рэдакцыя пакідае за сабой права не ўступаць у перапіску з чытачамі.

Друкарня выдавецтва «Беларускі Дом друку». Мінск, праспект Ф. Скарыны, 79.
Тыраж 100.288. Індэкс 63850.
Зак. № 2165.
Выходзіць 250 разоў на год.
Нумар падпісаны ў 20.15.
М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12